

Európan

Ázijčan

Afričan

rasista

stop

rasizmu

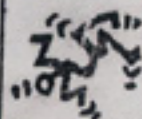

ACID XXL

IN. COOPERATION WITH LMP

SMĚLS. BÝV. NES.

ŠILENÝ. KRČ.

Z. ČÍSLO. ROČNÍK. 99.00.10.5K

- ANKETA
- MONITOR
- KNIHY
- POVÍDKY
- TIBET
- O DUŠI
- PAZOLINI
- FEJINI
- FILMY
- TRENDY VE FILME
- FK CINEFIL
- OSOBNOST
- BREINER
- MADHOUSE
- JAZZ
- PARA
- ŽENA
- FILKO
- VÝSTAVY
- BÁSNĚ
- ACID JAZZ
- KOMIX

+++ PRÍLOHA

000000002

Predstavivosť je dôležitejšia ako vedomosti.

A.Einstein

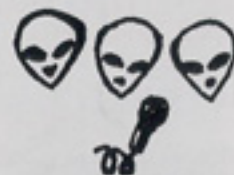
titulom

01_obálka- bosov umelecký výtvar 02_zaciatok- výrok, obsah, tiráž 03_anketa- načo je komu škola? 04_monitor- postreh k monitoringu od tina 05_knihy- cit slečny smilly pre sneh, offzine 06_slovo + pochvala 07_rozpad- tinova veľmi vydarená literárna práčička 08_tibet- informácie z letáčka 09_záhada- brenkusova úvaha o duši 10_záhada 11_vlna- recenzia časopisu 12_felini- recenzia filmového diela satirikon 13_pasolini- recenzia filmového diela dekameron 14-pasolini 15-pasolini-recenzia filmového diela saló 120 dni sodomy 16-dieu seul me voit+láska prekliata-recenzie filmov 17_kľúč- recenzia filmu 18_trendy vo filme- bosove vysoko kvalifikované zamyslenie sa 19-trendy 20_fk cinefil- čo sa stalo? 21_osobnost'- philip k dick 22_breiner- jam session a nezávezný recitál 23_madhouse- jazzová slovenská skupina 24_jazz quartet + benjamin moussay trio- koncerty 25_para žena- koncert 26_filko- výstava 27_výstava+básne- žiacke práce zuš irkutská + tinove básničky 28_poviedka- drak 29_poviedka 30_poviedka + acid jazz I©/ 31_komix- 4. časť 32-stoprasizmu +++ príloha- rozhovor s pudingom pani elvisovej

tiráže

časopis acid xxl vychádza raz za čas /možno sa nám raz podarí spraviť z neho mesačník/, stojí cca desať korún slovenských, toto je druhé číslo ročníka 1999/2000, ako voľné pokračovanie trojdielneho xxl new , vychádza za podpory umeleckých tvorivých zoskupení príliš živý pes a šílený kľč, mailujte na: acid_xx1@hotmail.com, naša prastará www stránka je /možno už nie je/ na: mujweb.cz/www/xxl_new /ale už sa pracuje na novej/, námietky a pripomienky prijíma bos, nevyžiadané príspevky sa budeme snažiť vrátiť a budeme za ne moc vďačný, ako za každú iniciatívu, ktorou nám budete chcieť pomôhnúť /bohuš vraví, že pomôhnúť je normálne slovo/, redakcia: bos, tino, domček /rip/, mepo tlač: xyz, jazyková korektúra: xyz prispeli a vďaka patrí: puding, segimu, vladovi, brenkusovi, spolupracovníkom, rodine a všetkým, čo pomohli... a hlavne lacimu

anketa

Otázka do dnešnej ankety znela asi takto: Načo je komu škola?

respondent 1: No, to je dobrá otázka. Veľmi dobrá fakt. Ako fakt. respondent 2: Súhlasím s predošlým respondentom, len by som ho chcel doplniť o nejaké detaily. Škola, to je taká inštitúcia, ktorá má akože učiť a vychovávať ľudí, pretože sa predpokladá, že ľudia /dospelí/ nemajú čas venovať sa toľko deťom, a tak vytvorili takúto inštitúciu, v ktorej ľudia, často dosť zamurovaní kladú tehly ďalším ľuďom. To sa mi nepáči. respondent 3: Hej, je to tak. A navyše. Mladí tam trávajú ohromné množstvo času a dosť ich to deformuje. A myslím, že keby ja som nechodil do školy, že možno by som aj viac vedel a určite užitočnejšie veci. Lebo myslím si, že aj bez školy by som si zohnal informácie o tom, čo ma zaujíma, poprípade, čo potrebujem a mal by som oveľa viac času, aby som sa mohol venovať tomu, čo ma fakt baví. Takto mi škola odčerpáva zbitočne veľa energie /psychickej i fyzickej/, a tak nerobím ani to, čo ma baví. A dokonca si myslím, že škola môže i viac poškodiť ako pomôcť. respondent 4: Dobré to povedali. Nevie, no. Ako ja som sa v škole i niečo naučil, ale asi majú pravdu s tým, že by to šlo aj bez toho. A hlavne toto, že nájdu sa v škole aj takí ľudia, ktorí to berú ako svoje poslanie a budú ťa proste buzerovať. To fakt, nie je to dobré. Aj celý ten systém. Nie je dobre vymyslený. Ako, ja neviem, asi by som nevymyslel lepší, ale zaujímalo by ma, akoby to vyzeralo, keby sme nemali školy. Lebo aj máme školy a aj tak je to biedne. Možno by ľudia vedeli slobodnejšie uvažovať. Nevravím, že bez školy by to bol ideál. Určite aj normálne v živote sa človek stretáva s hlupákmi, ale aspoň by im nebol podriadený a nemusel by plniť ich zbitočné požiadavky a nároky. Určite by bolo menej zakríknutých ľudí. respondent 5: Presne tak. Lebo aj toto, že človek musí /a to musí zdôrazniť/ ísť medzi istý kolektív a musí tam tráviť čas. Dajme tomu, že aj má z domu nejakú výchovu, no keď v tom kolektíve narazí na hlupákov a dajme tomu učiteľ tam nezasiahne, tak je odkázaný sám na seba. Poprípade na neskoré rady rodičov a to ho môže dosť poznačiť. Keby tam nemusel byť, tak by to bolo iné. Stretol by sa s nejakým hlupákom a by si to vybavil ináč. Proste je tam neadekvátny tlak na človeka, ktorý je zakrývaný získavaním vedomostí. Ale aj o tých vedomostiach by sa dalo diskutovať. respondent 6: Zoberme si napríklad aj ten spôsob hodnotenia, ktorý niekedy ani nezodpovedá realitu a ten chudák študent má z toho len stres. Osobne si myslím, že každý človek by mohol dosahovať isté schopnosti, no škola je takou inštitúciou, ktorá z niektorých vytvorí tých, ktorí ich dosahujú a tých, ktorí sú pod čiarou, aby neskôr mohla vybrať tých lepších, ktorí postúpia ďalej. Každý by mohol ísť na vysokú a aj tie prijímačky sú testovaním mnoho krát podľa mňa zbitočných schopností. Zväčša memorovania. To, že je niekto rasista a niekto nie, to nie je podstatné. Ale aj tu si myslím, že všetci by sme mohli nebyť rasistami, keby sme nežili v takomto systéme, do ktorého patrí aj škola, ktorý z nás rasistov robí. respondent 7: Ja by som ju zrušil. Kto ju chce? Ja nie.

MONITORING

Monitor 2000 je jedna z mála akcií, ktoré sa snažia zreformovať školstvo. Aktivita je to však ešte z minulej vlády, a tak si spokojne môžeme povedať, že táto vláda pre reformu školstva neurobila nič. To len tak na okraj. Vôľa zmeniť niečo v našom zatuchnutom, ešte stále socialistickom, školstve je skutočne chvályhodná a nemôže sa jej nič vyčítať, lebo zmenu treba a treba ju akútne (na tom sa snáď všetci zhodneme). Zmenu pritom nedosiahneme eštebáckymi opatreniami o písaní posudkov na žiakov, ani silnými gestami. Teraz ale predostriem dôvody, prečo sa mi Monitor nezdá práve šťastným krokom.

Dôvod prvý: Je síce super, že všetky školy píšú rovnaký test a tak, lenže to nie je ono, lebo nie všetky školy preberajú rovnakú učebnú látku. Nemyslím napríklad, že je fér porovnávať žiaka našej školy a maturanta zo školy inej, a to už len preto, že vyučovacích hodín matematiky máme dvojnásobný počet, čo znamená, že ak on aj žiak našej školy sa poctivo pripraví, ten prvý nemá šancu, pričom to nič nehovorí o úrovni nášho alebo jeho gymnázia. Jednoducho sme toho viac prebrali sme gymnázium matematické.

Dôvod druhý: Oveľa ľahšie zneužitie. Z viacerých zdrojov som sa dozvedel, že mali test vopred, takže potom to bol sen a nie žiadny náročný test. Povedzme, že celá jedna trieda si vopred zohnala test a napísala ho na jednotky. Je spravodlivé ju porovnávať s ostatnými. A kto nám zaručí, že nabudúce roky, keď už bude test maturitou, nebudú mať zas niektorí žiaci alebo triedy riešenia vopred?

Dôvod tretí: Totalita. Pred desiatimi rokmi sme sa zbavili totalitného politického systému (akože komunizmu), aby sme pracovali na slobode. Teraz však budujeme opäť jednu totalitu, a to totalitu myslenia, keď nie je správne to čo si myslíme, ale to čo je napísané v knihách. Narážam hlavne na slovenčinu, kde musíte v teste rozoberať dielo (tu to bolo Kto chytá v žite), na výber máte zo štyroch viet opísaných z učebnice, pričom ani jedna naňho podľa môjho názoru poriadne nepasuje, lebo som to dielo čítal, a tak som si musel vybrať zo štyroch blbostí tú najmenšiu, pričom to bol taký dobrý pocit, že zaškrťavam akože správne, no podľa mňa vôbec nie. **Dôvod štvrtý:** Tieto testy majú v budúcnosti slúžiť ako prijímačky na vysokú školu, čo sa však podľa mňa nikdy nestane. Jednoducho sa vysoké školy nedajú len tak ľahko odstaviť od prílevu úplatkov, ktoré na nich každoročne prúdia a neprepustia ho školám stredným alebo firme Exam. Takže ak by schválili tieto testy ako maturity, vznikol by medzi pedagógmi krvavý boj o tom či majú byť prijímačky alebo, čo by nášmu upadajúcemu školstvu vôbec nepomohlo. Prítom však stále netreba zabudnúť, že ak by tieto testy boli zároveň aj prijímačkami na vysoké školy, bolo by to dosť zlé. Jednoducho prijímačky môžete o rok alebo dva opakovať (ak máte dosť peňazí samozrejme), ale testy nie. Tie sú tiež ako maturita a tá je len raz za život. Preto mi pripadá hnusné, že jedna písomka by mala rozhodnúť moju budúcu kariéru. Predpokladám, že žiadny z kompetentných tento článok nebude čítať. Ale aj tak. Treba si uvedomiť, že štyri dôležité výhrady pri takom projekte, kde by nemali byť žiadne, je dosť veľa. Preto žiaci, treba agitovať, agitovať. Ináč sa splnia naše najhoršie očakávania. tino

k n i h y

Peter Hoeg: Cit slečny Smilly pre sneh

Tento román vyšiel pred pár rokmi, veľmi nenápadne, no a podobne nenápadne zmizol aj z pultov kníhkupectiev. Na nemeckej satelitnej televízii som videl ukážku z filmu, ktorý podľa knihy natočili, celkom ho vychvaľovali, a tak som sa na neho pomerne tešil (hlavnú úlohu v ňom hrá neodolateľná Julia Ormondová). Film však do kín neprišiel a ja video nemám, tak som len mohol slintat' pri pohľade na videopásku. O to väčšia bola moja radosť, keď som knihu stretol vo výpredaji, bez váhania som ju bral za supervýhodných 49 SK. Musím povedať, že moje očakávanie sklamané nebolo. Román popisuje príbeh Smilly, ženy z Grónska, odohráva sa (aspoň začiatok) v Kodani, pričom treba pripomenúť, že Grónsko, taký ten obrovský kus zeme, patrí vlastne maličkému poloostrovčeku, Dánsku. Aké je to smiešne. Smilla má dánskeho otca a grónsku matku, po ktorej zdedila aj svoju vzurnú a slobodomyselnú povahu. Má však jednu zvláštnu vlastnosť, vie dokonale čítať sneh, má preň veľký cit (preto ten názov), a ten jej odhaľuje všetky tajomstvá. Preto keď sa pádom zo strechy staveniska zabije mladý chlapec, ktorý sa bojí výšok, stačí Smille pocítiť sneh a hneď chytiť podozrenie. Tým sa však začne odvíjať reťaz dramatických udalostí. Smillin cit (takto skráteno budem knihu nazývať) je typické thrillerové čítanie, so všetkým čo k tomu patrí. Napätie, záhady, akcia a dokonca aj erotikyhtlivi si prídu na svoje. Preto som sa ani veľmi nečudoval, že bola bestsellerom vo viacerých (hlavne severských) krajinách. Lenže kniha obsahuje aj niečo navyše, pretože inak by som tu o nej asi nepísal. A to, čo z nej robí vysoko nadpriemerné, ba až skoro geniálne čítanie je jazyk a spôsob akým je použitý. Je chaotický, dokonale sa v ňom odráža Smillino vyvrhľstvo (pretože ona nepatrí ani ku Grónčanom, ani ku Dánom), jej „cit“ pre prírodu, je jednoducho super. Aspoň na mňa veľmi zapôsobil. Zapríčinil tiež, že som knihu prečítal na jeden záťah, a že mi spôsobila veľkú radosť. Vrelo ju odporúčam, ja sám sa k Smillinu citu neskôr (keď už nebude maturita a prijímačky) určite vrátim.

Offzine 99

Voči ročenkám pociťujem istú nedôveru, ktorá však nie je vrodená (ako druháčik, tretiacik som si s radosťou čítal ročenku motoristického časopisu Stop), túto nedôveru vo mne ešte viac prehĺbilo vedomie, že ide o ročenku internetového magazínu Inzine. Musíme si niečo vysvetliť. Inzine je prvým serióznym internetovým magazínom na Slovensku, obdoba českého Neviditeľného psa od Ondřeja Něfky, pričom o jeho fungovanie sa starajú také osobnosti ako Peter Pišťanek a Marián Jaslovský (spolu s ďalšími menej známymi, samozrejme). Je to magazín veľmi zaujímavý a každému, kto sa čo len na chvíľu ocitne na internete vrelo doporučujem vyfukať si www.inzine.sk. Určite sa pobavíte a možno aj poučíte. Problém je však v tom, že toto nie je internet, ale kniha. Takáto publikácia má už

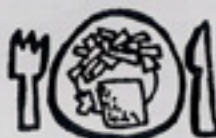
vo vienu základný rozpor, ktorý trápi autorov. Uvedieme menej článkov, ktoré budú celé, a tak si budú môcť čitatelia vychutnať málo, ale komplexne spracovaných tém, alebo viac, pričom to budú len také chuťovky? Autori si vybrali to druhé a nemožno im to vonkoncom zazlievať. A tak je kniha plná zaujímavých článkov (skutočne veľmi kuriózne sú tie gastronomické), lenže akurát keď už sa dostávate do čitateľského varu zrazu šlus. Obzvlášť neprijemné je to pri rozhovoroch (napr. takého Fedora Gála by som pristal v knihe aj celého). Zároveň mi tak trochu vadí, že pri niektorých nie je tak úplne jasné, či ide o vtip alebo nie. Takou srandičkou je, že autori nechali knihu vytlačiť na kriedovom papieri, aby vydržala „večne“, lebo si asi sami uvedomujú, že internet nie je veľmi trvácne médium (pripadá mi to trochu ako ješitnosť, ale čo už). Nie je to zlá kniha, je len tak trochu zbytočná. Radšej CHODTE NA INTERNET A ČITAJTE INZINE.

Slovo tohto mesiaca: *pľušť*

Aj vy máte radi neskorú zimu, keď sa roztápa sneh a všade je plno nádherného blatistého snehu? Aj vy radi pozorujete zachmúrené tváre ľudí s nadávkou v očiach ako sa prebývajú čapkanicou (= pľušťou)? A aj vám je tak smutno cez fádne leto, keď je každý šťastný a veselý, že už je konečne teplo? Lahká pomoc. Pľušť. Pľušť. Stačí si to dvakrát povedať a hneď sa vám vybaví staré zlaté zimné časy. Znie presne ako zvuk, keď topánka stlačí ten vodnatý sneh, spučí ho a spod nej vystrekne voda. Totižto pľušť je čistá mágia.

tino

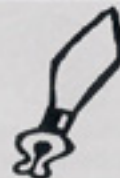

Pochvala

Týmto chcem vzdať hold istému študentovi našej školy, ktorý našiel odvahu, a potom ako mu teta kuchárka naložila nedostatočnú porciu tak lahodného jedla akým sú špagety, vybral sa do kuchyne, aby mu odváždila jeho dávku. Vyvolal tým zaslúžený obdiv v radoch mojich spolužiakov, a potom, ako boli tety kuchárky nútené doložiť značnú časť, sme mu vyjadrovali náš obdiv a uznanie. Keď sa konečne chceme vzdať socialistickej minulosti a vykročiť priamo k demokracii, musí si každý z nás zobrať príklad z tohoto vzácneho človeka a nebať sa vyjadriť svoj nesúhlas, či nespokojnosť, hoc by nám hrozila akákoľvek sankcia.

bos

Polčas rozpadu

Dnes ráno sa mi rozpadla dľaň a všetky prsty na ľavej ruke.

Citím ako sa mi krv prelieva v žilách, citím vzdúvajúce sa pľúca v hrudi pri každom nádychu. Telo mi pulzuje životom. Dokedy ešte?

Ráno som sa zobudil unavený. Raňajkoval som a pritom rozmýšľal, či na mňa teraz niekto myslí. Asi už nie. Som z toho trošičku smutný.

Dostal som sa do prírody. Sedel som pri kmeni stromu a pozoroval oblaky. Rukou som sa prehraboval v snehu. Mal som ju celú mokrú. Tu sa pre mňa na chvíľu zastavuje čas. Bol som v prírode asi pol dňa, potom som sa ale vrátil domov do mesta, aby som sa mohol vo všetkej tichosti ďalej rozpadáť.

Skrývam sa pod hrubým nánosom šiat, aby nikto nevidel čo sa so mnou deje. Ešte to ide, lebo je zima a každý nosí na sebe veľa oblečenia. Leta sa už nemusím báť, pretože ak to takto pôjde ďalej určite sa do Vianoc rozpadnem.

Včera som stratil lakeť. Nechal som ho asi niekde na zastávke električky. Pravdepodobne ho už nikdy nenájdem. Je to fakt strašne takto strácať veci. Asi by som mal urobiť niečo s tou pamäťou, kým ešte mám celú hlavu.

Hm, už ju celú nemám. Odpadlo mi ľavé ucho.

Neviem prečo sa rozpadávam. Začalo to pred pol rokom s nechtami. Bol som prekvapený, lebo to vôbec nebolelo. Najprv som to považoval za akýsi druh nedorozumenia, vážne to však už pre mňa bolo s prstami na nohách. Vtedy som aj pochopil, že sa koniec blíži, a príde veľmi skoro, ak to bude pokračovať takým tempom.

Práve som dvíhal konvicu na čaj, keď mi odpadlo druhé predlaktie. Konvica sa s treskotom rozbila o tvrdú podlahu, vriaca voda mi popálila aj ten chabý zvyšok chodidla, čo mi ostal. Posadil som sa na stoličku. Bol som z toho poriadne vystrašený, dýchal som zhlboka a srdce mi bilo ako o život. Potom som sa len tak na chvíľu zapozoroval do stáleho dvíhania hrude a tikotu srdca, sú to také nádherné pohyby. Do očí mi vystúpili slzy, veď dnes je to možno posledný krát, čo ich cítim.

Stratil som skoro všetky časti svojho tela, ostal len trup. Je zo mňa mrzák. Ľahol som si spať a zatvoril som oči. Dúfam, že sa už nezobudím.

tino

tibet

V roku 1949 vstúpila armáda ČLR do Tibetu, dobyla polovicu územia a zostávajúcu časť obsadila potom, ako sa Tibet vzdal. ČLR nezdôvodňuje svoj nárok na nadvládu nad Tibetom výsledkami svojho vojenského ťaženia z konca 40. rokov, ale opiera sa výlučne o teóriu, podľa ktorej sa Tibet stal integrálnou súčasťou Číny pred 700 rokmi. Pravdou je však len to, že v trinástom storočí boli obe krajiny - ako vtedy väčšina ázijských štátov - súčasťou svetovládnej mongolskej ríše a v storočí osemnástom udržoval Tibet vzťahy s čínskou dynastiou mandžunských cisárov. Tibet nebol nikdy v histórii včlenený do Číny ani do žiadneho iného štátu. Len málo dnes nezávislých štátov sa môže pochváliť takými dejinami. Tibeťania od počiatku proti okupácii protestovali nanásilnými prostriedkami. Až o desať rokov neskôr, 10. marca 1959, prerástol odpor do veľkého povstania v Lhase. Číňania ho rozbili bombardovaním, pri ktorom zahynulo 87 tisíc ľudí len v okolí hlavného mesta. Dalajláma ušiel do Indie, kde v súčasnosti sídli s tibetskou exilovou vládou.

Po takmer 50 rokoch anexie je bilancia hrozivá - viac ako 1,2 milióna Tibeťanov bolo popravených, alebo zomrelo v pracovných táborech. Väčšina z nich nikdy nepočula obvinenie, alebo rozsudok. Súdne procesy, pokiaľ sa vôbec konajú, absolútne nevyhovujú medzinárodným štandardom. Právo na obhajobu je extrémnym spôsobom obmedzované, priznania, často vynútené mučením, sú používané ako dôkazy. Takéto praktiky pravdaže nie sú typické len pre Tibet, čínska štátna moc ich uplatňuje i proti odporcom vo vlastnej krajine.

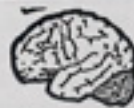
Exodus Tibeťanov pokračuje - z krajiny ušlo 120 tisíc ľudí. Komunistická totalitná moc zbavila tých, ktorí zostali, základných ľudských práv - na slobodu vyjadrovania, používania materského jazyka, voľný pohyb, na slobodu náboženského presvedčenia. Súčasťou štátnej populačnej politiky sú, okrem rozsiahleho plánovitého premiestňovania Číňanov do Tibetu, tiež nútené sterilizácie tibetských žien a násilné potraty, často i v deviatom mesiaci tehotenstva. Pôvodné obyvateľstvo sa stalo menšinou vo vlastnej zemi - na 6 miliónov Tibeťanov je v súčasnej dobe 7,5 milióna Číňanov. Svojvoľné zatýkanie, mučenie, represie, zastrasovanie a väznenie sa stalo súčasťou každodennej reality. Nie je najmenších pochyb, že sa jedná o genocídu a systematické ničenie svojbýtnej kultúrnej a národnej identity Tibeťanov.

Nezávislé Sociálne Ekologické Hnutí, NESEHNUTÍ, Pellicova ulice 19, 602 00 Brno, tel./fax: 05 - 43 24 47 47, e-mail: nesehnuti@email.cz

Sdruženie NETRESK, Schodová 16, 602 00 Brno, tel.: 05 - 42 21
netresk@post.cz
www.milarepa.org
www.tibet.org
Viliam Bartuš, 972 02, Opatovce nad Nitrou 8
vefyslanectvo Čínskej ľudovej republiky, Údolná 7, Bratislava, 811 02

Je duša záhadná?

Vo filozofii platí téza, že celok je viac ako súhrn jeho častí. Čo to znamená? Ak spojíte časti do určitej štruktúry, tak svojimi vzťahmi dokážete vytvoriť vlastnosť celku, ktorá neprislúcha ani jednej časti. Tejto vlastnosti sa hovorí systémová kvalita. Napríklad tvar telesa nepatrí ani jednému jeho atómu, alebo kombináciou určitého počtu atómov do molekúl môžete vytvoriť rôzne látky s rôznou chemickou povahou, ktorú určite nemožno redukovať na vlastnosti daných atómov. Podobne zasa život organizmu, jeho biologické procesy, nemožno zredukovať na pohyb čo len jedinej bunky alebo myšlienku ako vlastnosť vety nemôžeme brať na úrovni významu jedného slova.

Takýchto príkladov je neúrekom a jeden z nich sa vzťahuje aj na ľudský mozog: mozog je viac ako súhrn neurónov a tou systémovou kvalitou vytvorenou vzťahmi medzi neurónmi je práve ľudská duša. Čo všetko spadá pod tento pojem /nevedomie, podvedomie, vedomie - kognitívne a nekognitívne procesy, vedomie vlastnej identity - ja, atď./, nás nemusí teraz zaujímať, lebo je to komplexne rozobraté celou všeobecnou psychológiou. Duša je tak definovaná celým komplexom definícií psychológie a zrejme nemá zmysel požadovať jej definíciu v jednej vete, keďže každá táto definícia ju určuje z iného hľadiska. Budú nás zaujímať otázky typu.

Je duša smrteľná? Položme si otázku iného typu: je systémová kvalita identická s celkom a môže existovať nezávisle od neho? Pokúsime sa na to zodpovedať iba príkladmi, hoci filozofia /rozumej moderná/ to má pekne vyriešené kategoriálnym aparátom. Treba si uvedomiť, že systémová kvalita ako dôsledok vzťahov je určitou vlastnosťou celku! Komunikácia vyjadrujúca určité vzťahy medzi ľuďmi je jednou z mnohých vlastností spoločnosti. Nie je to však spoločnosť sama, ani samotní ľudia. Choroba nepredstavuje ani vírus, ani človeka, ale je určitým prejavom ich vzťahu. Podobne je to s láskou medzi mužom a ženou. Vyučovaci proces nie je ani žiakom, ani učiteľom, ale je vyjadrením ich vzťahu v mnohorakých podobách. Napríklad software to nie je hardware, ale vlastnosť hardwaru ako dôsledok vzťahov medzi celým zložitým komplexom obvodov, atď. Hoci nejde o príklady systémových, ale tzv. javových kvalít, môžeme to zhrnúť tak, že žiadna vlastnosť objektu nemôže byť považovaná za samotný objekt, keďže on sám je tvorený ďalšími vlastnosťami. Duša teda nemôže byť identická s mozgom. Ak je to niečo rozdielne od mozgu, núka sa otázka, či to môže existovať mimo mozgu.

Ak „rozbijeme“ zelenú trávu na atómy, žiadny z atómov nebude zelený a zelená farba trávy sa stratí. Alebo všetky vlastnosti vody žiadna molekula vody „nepozná“. Ak sú dvaja ľudia mimo akéhokoľvek vzťahu oddelení, nemôže medzi nimi existovať napríklad priateľstvo. Alebo keď je dieťa v detskom domove, nemôže poznať rodičovskú lásku, atď. Ak by sme neuróny oddelili /môžeme hovoriť o smrti mozgu/, vzťahy medzi nimi by zanikli a teda aj samotná duša. Stanovisko modernej vedy je jednoznačné: duša je smrteľná. Vo filozofii platí vo všeobecnosti: ak sa rozloží celok na časti, potom systémová kvalita zanikne a teda nemôže existovať mimo tohto celku.

S uvedenou záležitosťou pracujú neurológovia ako so samozrejmosťou.

V súčasnosti okrem iných vecí v podstate už len skúmajú pomocou moderných prístrojov, aké okruhy sú zapojené v mozgu pri tej či onej duševnej činnosti. Hľadajú teda akýsi prevodový slovník medzi termínmi psychológie a termínmi neurofiziológie. Psychofiziologický paralelizmus, ktorý sa snažil zmodernizovať Descartov dualizmus, je už dávno prekonaný. Duša je rozdielna od mozgu, no jej existencia je viazaná na jeho existenciu.

Ludská duša je určená takpovediac nielen zvnútra, ale aj zvonku. Je koncentráciou spoločenských vzťahov v danom priestore a čase, kde sa nachádza. Tento sociálny vplyv má podchytený sociálna psychológia, pre ktorú je úplne samozrejme, že človek mimo neho by dosahoval úroveň zvierafa. Má na to dôkazy aj konkrétne príklady. Z tohto hľadiska je zaujímavé konštatovanie typu: keby ja som som žil v stredoveku, urobil by som to ináč. Nezmysel uvedeného tvrdenia spočíva v samotnom použitom pojme ja. Pri presune akéhokolvek ja /všecobecne ja sa berie zo stanoviska ja je každý/ do stredoveku automaticky je „modelované“ danou dobou, vzniká a vyvíja sa iné špecifické ja v danom konkrétnom spoločenskom prostredí. Z inej duševnej pozície však vyplýva iné rozhodovanie v konaní. Dotyčná osoba by to neurobila ináč, ale len tak, ako by si to od nej žiadali spoločenské pomery. V tom spočíva aj zmysel náhodnosti konkrétnej historickej osobnosti, ktorá mohla byť nahradená inou. No súčasne vystupuje nevyhnutne vo vzťahu k danej dobe.

Uvedenú záležitosť potvrdzujú napríklad dvojčatá, ktoré dokonca sú jej dôkazom z hľadiska tej istej doby. Hoci jednovaječné dvojčatá disponujú rovnakým genetickým materiálom /iba teoreticky pripustíme ich absolútne rovnaké mozgy, lebo filozofia „popiera“ formálnu totožnosť, ktorá sa napríklad uplatňuje v matematike/, vieme, že aj tak ovplyvňujú rozdielnym duševným obsahom, ktorý by sa takým stával aj pri ich rovnakých mozgoch už len tým, že zaujímajú rôzne miesta v tom istom spoločenskom prostredí.

Uvádzaná koncentrácia spoločenských vzťahov v ľudskej duši predstavuje jej podstatnú alebo systémovú kvalitu, ktorá odlišuje ľudskú dušu od „duše“ ostatných cicavcov. Človek ako biologický druh je teda sociálnou bytosťou. Ako sociálne prostredie malo vplyv na vývoj mozgu? Zvieratá nanajvýš zbierajú, no ľudia vyrábajú. Aj keď zvieratá niečo „vyrobí“, človek sa od neho odlišuje spôsobom, ako to vyrobí. Ide o spoločenskú výrobu, ktorej forma je určená charakterom pracovných nástrojov. Práve využívanie nástrojov v činnosti človeka zdokonaľovalo jeho mozog na rozdiel od ostatných zvierat a ten mal zasa vplyv na ich novú tvorbu a výber, čo zasa ovplyvňovalo vývoj mozgu. Mozog sa teda vyvinul cez svoju spätnú väzbu pracovných nástrojov. Jednoducho povedané, na rozdiel od zvierafa dnes pri jedení používame príbor, aj keď dosť často ho „moderná“ civilizácia používa v rámci kanibalizmu.

To zvonku teda doviedlo ľudský mozog do dnešnej podoby a keďže mozog z psychofiziologického hľadiska určuje ľudskú dušu akoby zvnútra, potom nielen sociálne prostredie historicky vytvorilo a vytvára dušu, ale rovnako aj to, čo určuje dušu zvnútra, ovplyvňuje to, čo ju vymedzuje zvonku.

Odhliadnime od rôznych vývojových foriem duše v rámci živočíšnych druhov až po človeka a všimnime si, v čom sa odlišuje a čo má spoločné ľudská duša s „dušou“ ostatných cicavcov. Urobme už len sondu z hľadiska toho, čo ju určuje zvnútra. Ako

biologický druh máme so zvieratami spoločné pocity. Ich centrum je v limbickom systéme mozgu, ktorý pozostáva z troch základných častí. Hippocampus hodnotí podnety v rámci minulej skúsenosti, Amygdala stupňuje reakciu vyslaním impulzu do thalamu, čím spôsobuje uvrhnutie príslušných hormónov a reakcia sa prejaví ako hnev, strach, úzkosť, atď. a Septálne pásmo ju zasa tlmí, uvoľňuje napätie cez obmedzenie hormónov. City sú viazané na sivú mozgovú kôru, ktorú má iba človek! Je spojená s druhou signálovou sústavou, vďaka čomu máme schopnosť abstraktného myslenia. Ostatné cicavce, čo sa vzťahuje aj na nás, podliehajú len konkrétnemu mysleniu, ktoré súvisí s bezprostredným vnímaním zmyslovej skutočnosti. Tu vzniká naše individuálne sebavedomie, ktoré je však už historicko - sociálneho pôvodu.

Je duša záhadná? Nič nie je nepoznateľné, sú len záležitosti nepoznané, ktoré sa časom spoznajú. To platí aj pre ľudskú dušu. Samozrejme, v tomto smere treba podotknúť, že nič nemožno spoznať absolútne a každý predmet vedy je teda poznaním nevyčerpatelný.

Radovan Brenkus

VLNA 1<ZIMA99> VydAVAtefstVo drewo A srd VydAlo V celku zAujimAVý časopis s netrAdičným A Vefmi zAujimAVým designom /Ak som dobre rozlúštil - Afektdesign/. Už obÁlka zAujme, pretože zobrazuje VyplAzený jazyk V sústAVE zrkAdiel, čím VznikÁ zAujimAVé zmnoženie tohto obrAzu. Aj logo je Vefmi nÁpAdité A Výborne znÁzorňuje VýznAm sloVA VlnA, ktoré predstAVuje. V editoriÁli Autori ešte zdórAznil tento VýznAm optickým zVýrAznením písmen A A V. Časopis je Vytlačéný nA recykloVANom pApiery A Ako som už bol spomenul grAficky je riešený mimoriAdne zAujimaVo, nA slovenské pomery i Vefmi originÁlne. Cca sedem strán je Venovaných rozhoVoru s Anglickou drÁmAtičkou Phillis Nagy o drÁme A divAdle, o súčasnej drÁme A jej témAch, o identite, písaní A inom, o kultúre, koreňoch a globalizÁcii. Potom tu máme báseň, prepis rozhlÁsovej hry nA motívy hry Doom, ktorej je VyhrAdených cca 10 stránok, ďalších 6 pÁtri článku o seriÁly Simpsonovci. Ďalej tu máme reportÁž z neVidAnej performAnce, ktorá sa uskutočnilA V PrÁhe A zAoberala sa prepojením človeka A modernej techniky. NA štyroch stránách sa porozprÁvame s Věrou Chytilovou A this is KeVinom. Prichádza text, ktorý som priznÁm sa nečítal, no prÁvdepodobne to bude čosi netrAdičné, priAm umelecké. 6 strán je o brit Arte a nÁjnovšich trendoch V ňom. Pred záverečným blokom recenzií si máme možnosť prečítať 12 strán rôzneho zAujimAVého textu, tiež zVäčša netrAdičného, priam umeleckého, no A Ako som už nAznačil posledných 14 strán pÁtri recenziám kníh, filmov A muziky. Pozoruhodné ešte je, že V časopise nie je skoro žiadna reklÁma, Ak neberieme do úVAhy 3 stránky Venované VyobrAzeniAm obÁloV z rôznych CD. Tak, Ako nA mÁ tento časopis zÁpôsobil vefmi originÁlnym A oživujúcim Vzhľadom s Využitím minimÁlnych VyrÁzoVých prostriedkov, podobne nA mÁ zÁpôsobili i niektoré texty. **bo**

FILM

Federico Fellini_Satirikon

Vezmite si film zo šesťdesiatych rokov, antický námet, rôznych bláznov, kreatúry, sex a násilie, natočte to všetko v strohých, depresívnych priestoroch a máte obraz o temnej stránke ľudskej /Felliniovej/ duše. Totálny úpadok a zahŕňvanie ľudí v starovekom Ríme poslúžil režisérovi tejto nie práve najkrajšej a najoptimistickejšej idel.

Nečakajte žiaden hlboký zážitok, čakajte len zhnusenie a odpor z toho, čo uvidíte. Nie je to absolútna brutalita, no beznádej človeka žijúceho v totálnom odpade ľudskej spoločnosti. Vizualne je tento sfilmovaný zlý sen vynikajúci, pravda s prihliadnutím na dobu, v ktorej bol natočený. Po vzhliadnutí celého tohto hnsu som mal pocit, ako keď sa zobudím zo zlého sna, v ktorom som puoval po svete, kde neexistuje láska, kde existuje len majetok, žrádlo, sex /a zďaleka nie len heterosexuálny/ a smrť. Toto všetko je zobrazené najrôznejšími vyšnutými scénami. /samozrejme niekomu sa môže aj dnešný svet zdať hnusný.../ Zaujímalo by ma, kde našiel režisér toľko uchylákov, bláznov a zmračených ľudí, ktorí boli ochotní hrať v tak kontroverznom filme. Možno by sa niekomu mohlo zdať, že prehánam uletenosť tohto filmu. No keď sa zamyslím nad podstatou výjavov, ktoré si autor sám /predpokladám/ bez väčšieho nátlaku zvolil na sfilmovanie, vychádza mi z toho, že to bolo to najhoršie, čo môže človek dokázať. Na sebe som však pozoroval neblahý jav. Vefa z objektívne otrasných scén vo mne nijak veľmi nezarezovali. V podstate si myslím, že zdravý a normálny človek by z tohto filmu mal odísť. Ale dnešný divák je už natoľko odolný po denno dennom stretávaní sa s tou zlou stránkou ľudstvom /viď správy na markíze/, že už tieto ohavnosti v ňom nevyvolajú väčší ohlas. Spočiatku som si dokonca všimol, že sa mi páčia tie depresívno potemnelé motívy niektorých scén, tak ako sa mi páčia „zlé sny“. V poslednej dobe som prišiel k záveru, že treba točiť filmy o dobre a peknych veciach, pretože ľudia sú už prejedení ohavnosťou života, ktorú nechutne využívajú komerčné médiá, ktoré majú obrovský vplyv na väčšinu z nás. Ale určite nepopieram, že aj ja mám niekedy predstavy, aké sa dali nájsť v tomto filme, a častokrát i oveľa horšie. Z tohoto pohľadu je tento film výpoveďou človeka o zložitosti myšlienkových pochodov, túžob a predstáv človeka, v tomto prípade muža. Muža nevyzdvihujem náhodou, pretože poučený inou recenziou som sa dozvedel, že Fellini v mnohom narážal na mužskú predstavivosť vo veľkej miere závisiacej na sexe.

Pier Paolo Pasolini_Dekameron

Potom ako som vzhliadol dielo Federica Felliniho Satirikon mi pripadalo zaujímavé pozrieť si aj dielo Piera Paola Pasolinioho Dekameron a porovnať tieto dve

filmové počiny zo 60. rokov. Prvé, čo sa mi natíska na jazyk je, že Dekameron sa mi

osobne páčil oveľa viac, ale treba povedať, že tieto filmy sú dosť odlišné. Aj tento film je natočený podľa literárneho diela, no dielo slúži iba ako predloha a autor sa hraje s obrazmi a postavami tak, aby povedal čo chcel a samozrejme používa literárne dielo ako pomôcku, ktorej dáva vlastný tvar. Kamera pôsobí autenticky a dosť „Ježerne“, no obrázky a pohľad kamery sú výborné. Celý film je akoby zlepencom viacerých poviedok /10-deka/, ktoré sú zľahka prepojené na pozadí Neapola v dobe renesancie. Na živote Neapolčanov ako ľudí temperamentných a „južanských“ ukazuje tie najzákladnejšie problémy a situácie v živote. Hlavnými témami sú sexuálna žiadostivosť, cirkev, radová nadradenosť /fasizmus/. V skratke by som vás mohol oboznámiť s obsahom, alebo pointami jednotlivých poviedok, takže...

O šráckovi /toto sú len len pracovné názvy/

V prvej poviedke, môžeme sledovať osud „šrácka“ zo severného Talianska, ktorý si do Neapolu prišiel kúpiť koňa. Všimne si ho jedna Neapolčanka a pošle si poňho. Film je poňatý dosť s nadhľadom niekedy až komicky, parodicky. Šrácko sa poteší, že sa stretne s holkou. Holka mu so slzami v očiach povie, že sú súrodenci a po večeri sa náš hrdina ukladá do posteľe pričom ho s potmehútskym úsmevom sleduje mladý sluha, akoby na niečo čakal. Odrazu sa našemu hrdinovi zachce na záchod a ochotný sluha ukáže kade. Potom ako chlapík vbehne do záchodu sa prepadá do hovien. Zatiaľ mu jeho akože sestra berie peniaze a on sa horko ťažko dostane von. Keď vidí, že ho dobehli odchádza do kopcov, kde stretáva dvoch zlodějov, ktorí idú vykradnúť kryptu, kde pochovali bohato oblečeného cirkevného hodnostára. Do krypty vlezie náš hrdina, a potom, ako sa pokúsi oklamať svojich kumpánov, že žiaden prsteň tam nie je, ostáva v krypte. Takto tam chudák ostáva, až kým nepride druhá skupina, ktorá mala záľusk na poklad, vedená kostolníkom. Potom ako kostolník prehlási, že má tví nehryzú, ho náš hrdina uhryzne do nohy a skupinka sa v strachu rozuteká. Takto šťastne končí prvá poviedka, kde šrácko zo severu, hoci celý od hovien, má prsteň nesmiernej ceny. V Satirikone by skončil asi o dosť horšie.

O mniškach Tu sa istý mladík dostane do kláštora a vydáva sa za nemého. Prebudi sexuálnu žiadostivosť u niektorých mnišiek a nakoniec i u matky predstavenej, ktorá potom ako sa chlapec ozve, že na toľké nestačí to označí za zázrak a vybaví, aby mohol v kláštore ostať.

O lotrovi V tejto poviedke šlo o to, že veľký lotor a zloduch, ktorí kradol a zabíjal musel odísť do iného mesta na nejaký čas, kvôli svojej zlej povesti. Tam však smrteľne ochorie a pri poslednej spovedi si o ňom farár vytvorí obraz, v ktorom tento zloduch na základe svojej precitenej, no falošnej výpovedi vystupuje ako svetec a poviedka sa končí ako telo tohto zloducha v kostole ľudia uctievať ako telo svätého.

O hrnci Keď sa muž vracia skôr z roboty, jako by sa mal, nastáva prekérna situácia, kedy je dôležité dobre sa ukryť. Náš záletník sa ukrýva do hrnca, na ktorý muž práve privádza kupcu. Avšak žena sa vynájde a tvrdí, že ona zohnala lepšieho kupcu, ktorý dá viac, ale až potom ako muž hrniec vyčistí z vnútra. Kým muž čistí, žena ho navádza ako ho má čistiť ☺.

O kobyľe Po svete putujú dvaja spoločníci. Sluha a kňaz. Prichádzajú do sluhovho domova, kde na neho čaká žena. Potom ako sa sluha so ženou dozvedia, že kňaz má kobyľu, ktorá sa vie premeniť na ženu chcú, aby to kúzlo naučil aj ich. Kňaz pristane, ale základom celého kúzia je, aby sluha neperiekol počas celého obradu. Obrad však spočíva v tom, že žena sa musí vyzliecť a kňaz jej musí ešte pridať chvost. To už však sluha nevydrží a tým celé kúzlo pokazi.

O krstnej Táto poviedka je o ľudskej sexualite. Dvaja priatelia sa dohodnú, že jeden druhému príde povedať aké je to na druhom svete, keby jeden z nich umrel. Jeden z nich sexuálne žije so svojou krstnou mamou a druhý by tiež rád, no bol by to obrovský hriech. Potom ako ten prvý umrie a príde mu povedať, že s krstnou to neplatí sa ten druhý strašne poteší a beží za svojou krstnou, aby jej to povedal ☺.

O páriku Dvaja mladý zaľúbenci sa túžia spolu milovať, a tak vymyslia plán. Dievča presvedčí rodičov, že v noci je jej veľmi teplo, a že by rada spala na balkóne. V noci za ňou príde chlapec. Ráno keď ich nahých nájde na balkóne otec. Zavolá matku, a dohodnú sa že ich zosobášia, že chlapec je z dobrej rodiny. Zobudia milencov a teatrálné predvedú pohoršenie a sklamanie. Nakoniec však ako podmienku zachovania dobrých vzťahov vytiahnu svoj plán a všetci sa tešia.

O Sicilčanovi Opäť ide o párík milencov. Tu však sú účastníkmi dievča z dobrej rodiny a chlapec - sluha. Keď to bratia zistia, vydajú sa na „lov“. Idú sa s chlapcom poprechádzať a potom ako sa s ním hrajú ako mačka s myšou /naháňajú sa vo viniciach/ ho zabijú. V sne sa dievčaťu chlapec prisnie a povie jej, kde ho zakopali. Tá si ide pre jeho hlavu, pretože celého by ho neuniesla. Umyje ju a vloží do kvetináča v okne, aby boli stále blízko seba.

O umelcovi Táto poviedka je viac menej o samom Passolinim, v ktorej ukazuje proces tvorby umeleckého diela a konečné pocity po jeho dokončení. Pri tvorbe je celá autorova myseľ zaujatá iba dielom, a keď je po všetkom hovorí: „Načo realizovať dielo, keď je také nádherné o ňom len snívať.“

Pier Paolo Pasolini_Saló, 120 dní Sodomy

Ťažko sa mi zaujíma postoj ktomuto filmu, pretože doteraz celkom presne neviem, prečo sa na nás režisér Pier Paolo Pasolini takto bezohľadne doslova defekaloval. Ale čo sa týka výstavby filmu, musí sa nechať, že v tom je Passolini majstrom. Ako film postupuje, postupne sa zvyšuje i veľkosť dávok, ktoré na nás režisér hádže. Prvá časť má podtitul predpeklie a sledujeme, ešte nič netušiaci, nacistické Taliansko a zatýkanie a uväzňovanie ľudí druhej triedy. Zatiaľ sa v podstate nič nedeje, ale postupne prichádzajú prvé dávky. Najprv je to jemné ponižovanie mladých zajatcov, ktorí sa pred skupinkov fašistických

bossov musia vyzliekať, aby si z nich náckovia mohli vybrať najlepší kusy. Zatiaľ bolo kino takmer plné. Postupne sme zasvecovaní do jednoduchej zápletky, kde vysvitne, že tieto fašistické bábkysú viastne uchyláci, ktorí nepoznajú normálnu lásku, ale potrebujú ukájať svoje pudy netradične a pri sexe musia byť párnami a musia cítiť moc nad svojimi sexuálnymi objektami. Po príchode do sídla, kde sa toto celé peklo odohraje prichádza druhá časť nazvaná kruh mánie. Začínajú sa prvé svinstvá, ktoré sa väčšinou týkajú sexu a telesného ponižovania skupinky otrokov /chlapcov i dievčat/ určených na hrátky štyrom fašistickým maniakom. Schádzajú sa v hale, kde rozprávačky rozprávajú dráždivé príbehy za sprievodu klavíra. Náckovia sa prebúdzajú a ukájajú svoje túžby. Po celom dome sa prevádza sex s podivnými pravidlami. Umiera prvé dievča. Zopár ľudí odišlo pri rôznych uchyláckych scénach, ktoré by som však nepovažoval za vizuálne pornografické, ale ten nápad bol dosť zvrátený. Avšak tu treba podotknúť, že ten nápad by asi nebol až taký strašný ako to, že bol zrealizovaný. Je už jedno, či v skutočnosti, alebo na plátne. Prichádza tretia časť kruh hovna. Kto ostal i po tejto časti vydržal až do konca /cca polovica divákov/. V tejto časti sa k sexu pripojili výkaly a ich konzumovanie ako stimul k sexuálnej žiadostivosti. Za všetky hovoriť scény, v ktorej sa jeden z chlapíkov vyserie na podlahu a núti nahú otrokyňu zjesť svoje exkrementy, dokonca jej ponúkne lyžičku. Scéna je pomerne dlhá a dosahuje svoj cieľ - vyvolať ten otrasný pocit poniženia a hnsu sledovaním úbohej obeť so slzami v očiach jediacej hovno, potom ako na ňu nareval chlapík, ktorý riadil ich životy. Pri názve tretej časti som sa chytil za hlavu. Tretia časť sa volala kruh krvi. Dalo sa tušit otrasné vyvrcholenie, v ktorom nás režisér dorazil. Všetci otroci boli umučený najroznejšími spôsobmi, ktoré boli dosť realisticky zobrazené a prelinali sa s obrazmi vzrušených náckov. Film končí pri mučení, záberom na dvoch mladých dozorcov, ktorí spolu tancujú na šláger 40. rokov baviacich sa o svojich priateľkách. Tiež je zaujímavé, keď jeden z náckov na začiatku filmu rozpráva vtip, na ktorom sme sa zasmiali /netušili sme, čo nás čaká.../. V kine sedeli rôzne typky. Boli dokonca takí, ktorí sa dobre bavili aj na tých najotrasnejších scénach. Keď som tinovi rozprával, že toto bol najotrasnejší film aký som kedy videl, oboznámil ma s faktom, že v Rusku sa za tuhej totality natáčali filmy so živými protagonistami, ktorí boli kvôli scénam brutálne vraždení. Keď som vyšiel s kina mal som dosť zmiešané pocity. S odstupom času si myslím, že nie je dobré sfilmovávať a dávať priestor v umení horšej stránke ľudstva. Myslím, že ľudia nepotrebujú vidieť takéto ohavnosti, pretože keď ich zažili, načo ešte na ne pozeráť, a keď nie, je to len dobré a môžu byť radi. Argument o tom, že takýto film má ľudí vystríhať pred ohavnosťami neobstojí, pretože, keď je raz niekto zakomplexovaný /z čoho vychádza jeho potreba ponižovať druhých a ubližovať im/ takýto film ho z toho nedostane. Naopak, treba točiť filmy o pekných veciach ako alternatíve tejto šedej stránke ľudstva. Dodaj mi už len ostáva, že režisér vyrastal vo fašisticky zmýšľajúcej rodine, no keď vyrástol stal sa antifašistom. Bol homosexuál a umrel, potom ako na ňo spáchali atentát.

bos

bos

bos

Dieu seul me voit

Myslím si, že už aj tá odvaha, že som sa vybral na francúzsky film bez titulkov stojí za to. Už hneď od začiatku som však videl, že toto bude dobrý film. Film totiž rozbiehajú pekné zábery kamery na francúzske mestečko a na ruch v jeho uličkách. Zoznamujeme sa so sympatickým chlapíkom pripomínajúcim Roberta Beniniho, no značne inteligentnejšieho. Dej by som zhrnul asi takto. Ten spomínaný chlapík sa postupne, akoby v troch podpovedkách zoznámia a pomiluje s tromi rôznymi ženami a nakoniec ho dve nechajú, len jedna s ním zostane. Viac vám k deju, pochopíte, nemôžem povedať. V podstate je to taká milá komédia, na ktorej som sa celkom dobre zasmial, a to som ešte nerozumel. Počul som, že tí, čo rozumeli sa smiali celý čas. Hudobne je tento film tiež celkom zvláštny. Objaví sa tu vážna hudba, jazz, exotika a zopárkrát i Guantanamera v najrôznejších podobách. Celé sa to točí okolo jednoduchých zápletiok, ktoré odhaľujú svoju unikátnosť a akoby naznačovali, že hocijaká situácia v živote môže niesť komickosť a svojim spôsobom krásu. Sledujeme vlastne život jedného nijak nevýrazného chlapíka, ako nadväzuje kontakty s tromi úplne odlišnými ženami. Najprv je to sestrička s podarenými priateľmi, potom je to krátka epizódka so zaujímavými sexuálnymi hrami a nakoniec je to osudová žena, veľmi pekná, zdanlivo rezervovaná krásavica.

John Maybury_Láska prekliata

Tento film od britského režiséra Johna Mayburyho ma v prvom rade zaujal vizuálnym a výtvarným spracovaním. Pravdepodobne to bude mať súvis s tým, že je to film o výtvarníkovi - maliarovi Francisovi Baconovi. Je to štúdiá k portrétovi tohto homosexuála, ktorý sa živý tým, že zhmoťuje svoje myšlienky tak, že ľudí to fascinuje. Žije z jednoduchého vyjadrovania samého seba, no pravdepodobne sa necíti uspokojený. Pohybuje sa medzi čudákmi, až by som použil slovo splodinou, a sexuálne žije so svojim modelom. Majú sa radi, ale hlavne Francis má problém to vyjadriť zrozumiteľne pre svojho partnera, a tak sa stáva, že jeho láska ostane niekde hlboko pod povrchom starnúcej kože. Nakoniec Francisov priateľ umiera a

film sa končí tak ako sa začal, keď Francis otvára svoju výstavu a jeho priateľ sa otravuje tabletkami. Táto jednoduchá línia je obohatená o mnoho detailov, ktoré sa nesú v duchu expresívnych Baconových malieb a vidíme, prečo je láska prekliata. Vidíme príčiny nepríjemnosti, no akoby chcel autor povedať, že tie nepríjemnosti tvoria skutočný život, a že bez nich to nejde. No nakoniec tie nepríjemnosti končia smrťou len pre mŕtveho nie pre ostatných, ktorí si možno na chvíľu uvedomia, že niečo nie je v poriadku, no v takomto nepokoji pokračujú ďalej a ďalej a žijú a žijú a tvoria a ubližujú a nevedia čo robiť... Farby záberov sú sýte a zábery sú vefakrát veľmi originálne, za všetky spomeniem záber cez poháre na ľudí v krčme, kde vzniká zaujímavý efekt preŕhovania obrazu v dôsledku zakrivenia skla pohárov. Veľa krát sa režisér sústreďuje na nereálne obrazy, obrazy ktoré máme len v našich hlavách, kde sa dejú veci, ktoré v skutočnom svete nie sú zdanlivo prirodzené, ale vychádzajú jedine z neho. Je to film o duši a živote umelca, ktorý nie je zďaleka ideálny, ale možno je v niečom fascinujúci a svojim spôsobom i pekný.

Kľúč

Iránsky filmik o tom, aké problémy majú cca päťročné deti. Minimum slov a dlhé zábery sledujúce trápenie sa malého iránskeho chlapčeka. Nevie si celkom predstaviť, ako sa režisérovi podarilo primáť hlavnú postavu, a čiže spomínaného chlapčeka, aby zahral tie dlhočizné scény, tak presvedčivo a úplne prirodzene. Ostáva mi to záhadou. Celý film v podstate sleduje chlapčeka, ktorý sa ráno zobudí doma sám so svojim cca jeden a pol ročným bračekom. Najprv chce dať vodu papagájovi, no k myšičke nedočiahne a čajník

s vodou sa nedá dostatočne nakloniť, kvôli kletke. Potom odpije bračkovu z mliečka a keď sa braček zobudí a začne vyrevať nastáva problém, že čo mu dať. Nešťastne ho ešte navyše oleje, a tak ho musí prezliecť. No predstavte si takého drobca ako prezlieka pre ňo vpadáte dosť veľkého bračeka. A takéto trápenie, ktoré spúšťa zdanlivo pre dospelého človeka bezvýznamné, no pre malé deti závažné a zložité udalosti, sledujeme celých 70 minút. Minimum strihov a niekedy až prídlhé sledovanie istej činnosti, ktorú chlapec ešte dosť nešikovne vykonáva až zdvihalo zo sedadla, a keby som mohol hneď mu pomôžem. Akčnosť a napätie nastáva, keď dospelí, ktorí sa pohybujú po okolí hlavne stará iránska babička a predpokladám, jedna susedka/ zistia, že v byte /ktorý je zamknutý/ uniká plyn. Mamu nájsť nevedia, a tak sa babička snaží vysvetliť chlapecovi ako má vypnúť sporák. No i babka je len obyčajná babka, a tak aj z tejto scény vzniká zdĺhavé nemotorné sledovanie ako babka tri krát zavolá na chlapčeka Amir Muhamad, Amir Muhamad, Amir Muhamad..., načo chlapec príbehne k dverám zatiaľ, čo sa jeho braček odplazil do vedľajšej izby s holím zadkom, kde mu učaroval šiaci stroj. A babka nevie, čo povedať. Nakoniec sa plyn nepodarí vypnúť, pretože chlapec otočil zlým gombíkom. Chlapec, ale nepanikári, len je vidno jeho sústredenosť a snahu ukoľmiť z dospeláckeho života plného problémom, ktorý sa na neho valí. Babka to ale nakoniec vyrieši. Amir Muhamad dostane pokyny, aby otvoril okno a bračeka dal do obývačky. Nakoniec si babka konečne spomenula, že kľúč visí na vešiaku v predsieni. Nasleduje vyvrcholenie, keď hodnú chvíľu sledujeme prácu mladého mozočku, ktorému sa nakoniec po niekoľkých pokusoch a sriedavých úspechoch a neúspechoch podari otvoriť dvere.

Trendy vo filme

Na začiatku sa núka otázka: „Má zmysel hovoriť o trendoch vo filme v čase, keď všetko speje ku globalizácii a pluralita názorov sa zhusťuje do jedného? Keď väčšinový vkus ľudí, ktorý zastáva stále väčšie množstvo ľudí, ovláda všetky oblasti našich životov? Keď tento main stream je vytvorený evolučným vývojom, ktorý kapitalizmus zneužíva vo svoj prospech?. Prospech najväčšieho zisku? Má. Pretože práve rôznymi trendami sa dá tento main stream odkloniť. Hoci to vyzerá blede, ja som optimista a verím, že tento hlavný prúd naberie hodnotnejší rozmer, aký má v súčasnej dobe. Mám na mysli to, že toľko ľudí je v súčasnosti závislých na televízii a počítačoch, a že programy, ktoré sledujú, sú len brakovým obľobaním pod zásterkou väčšinového vkusu a vizuálnej dokonalosti. Komerčný film si totiž uvedomil, že ak má mať úspech musí diváka pobaviť, vizuálne zaujať, nenudiť /čiže neklásť veľké nároky na jeho intelekt a myslenie a neprovokovať/. Toto ľudia žerú. Žerú to denne od rána do večera, pretože takto to funguje, pretože do takejto polohy to dostali svojou vlastnou lenivosťou. Neberte to tak, že práve teraz kritizujem, alebo podceňujem danú väčšinu. Nie, ja celkom chápem, že ľudia sú od podstaty nenároční sami na seba a televízia ich v tom len podporuje, ale aby sme sa dostali niekde ďalej, musíme byť náročnejší v prvom rade na seba a nepodceňovať zdanlivo nevinné hodinky strávené pred obrazovkou. Posúďte na seba... /chvíľka na posúdenie/. Tu sa dostávam k tzv. undergroundovým filmom, ktoré vybočujú z mainstreamu a jednoznačne nespĺňajú aspekty, ktoré som vymenoval pri komerčnom filme. Zväčša sa zaoberajú pohľadom na ozajstné problémy a životné situácie, nútia rozmyšľať, provokujú a celkovo sa viac približujú ku skutočným hodnotám a k človeku ako takému. Môžete to posúdiť z recenzií na nespočetné množstvo klubových filmov, ktoré som už popísal. Toľ na úvod. Teraz by som prešiel k trendom. Trendy v komerčnom filme by som zhrnul takto. Filmový tvorcovia sa snažia

dostať do svojich diel čo najviac bombastiky a cool vecí, ktoré zaujmú a trendom je zefektívňovanie a prečisťovanie snímkov od rušivých motívov. Naopak myšlienka je často nedotiahnutá a v podstate nepodstatná. Hlavné sú špeciálne efekty a to, že daný film je brutálny. Mladšia generácia momentálne leť na South parku, ktorý sa skrýva za ideu poukázať na zhoršujúci sa stav v americkej spoločnosti. Táto šlachetná idea sa však ukazuje ako obyčajná zásterka, pretože kto videl aspoň kúsok, či už zo seriálu alebo filmu, musí mu byť jasné, že nejde o žiadne filozofické dielo, ktoré by rozoberalo príčiny daného stavu, alebo hľadalo riešenie. Ide len o primitívne využitie tohoto stavu na zarobenie peňazí na nenáročnosti diváka. Paralela existuje i u starších ľudí, ktorí sledujú telenovely, kde síce vidia, že ide o somarina, ale ináč je to cool. A v tomto je ten problém. Pre menej pozorných zopakujem. Je to somarina, ale ináč je to brutálna haluz - pecka. Na tejto pseudohodnote sa vyvíja celý komerčný film. Samozrejme, že sa nájdu aj svetlé výnimky, ktoré stavajú na originalite, ale v podstate ide o zarobenie peňazí a nie o vyjadrenie nejakého postoja, pretože ľudia sa väčšinou za svoje postoje hanbia. Teraz ma napadá, že do tejto témy by zapadli aj hudobné klipy, ktoré sa tiež môžu rozdeliť na tie, čo chcú niečo povedať a na tie, ktoré brnkajú na základné ľudské pudy. Zoberte si ako príklad niektorý z klipov, ktoré bežia na MTV, väčšinou ide o černošský rap, či r&b, alebo také čosi. Základom sú sporo odeté dievčatá ktoré šejkujú so svojimi bon bonami. A tým si zaručujú úspech. Popríklad pridajú ešte zopár cool záberov a sme hotoví. Pri ostatných prúdíkoch, ktorých je menej, ale majú o to väčšiu možnosť sa lýšiť, sa dá hovoriť i o rôznych trendoch, pretože nie sú viazané na nutnosť komerčného úspechu. A tých trendov je toľko, koľko je nezávislých tvorcov a umelcov, ktorí využívajú síce doterajšie známe praktiky a určite sú ovplyvňovaní aj denno denným stykom s brakovými snímkami, ale snažia sa dostať do diela čosi originálne netradičné. To by nebolo až také rozdielne od komerčných diel, lebo aj im pomáha, keď šokujú, ale nezávislé sú slobodné v oblasti výberu prostriedkov, tém proste všetkého. S rozvíjajúcov sa technikou preniká modernizácia i do klubového filmu, no samozrejme umelci sú rôzni a niektorí ostávajú aj pri jednoduchých primitívnych technikách. Neblahý vplyv má však stretávanie sa umelcov s komerčnými dielami, pretože to ich môže do značnej miery deformovať. Všetko je vlastne závislé od doby. V každej dobe od vzniku filmu bol mainstream, ktorý bol podmienený požiadavkami širokých mas a menej početné menšinové projektíky. Momentálne je to rovnaké, len možnosti sa rozšírili s príchodom videokamier a videí, počítačov a pod.. Takže film môže natočiť už aj hociktorý trochu majetnejší občan. Pozrime sa napríklad na Blair witch. Samozrejme aj tvorivé postupy podstúpili zmenu a autori môžu čerpať zo starších diel a môžu sa učiť. Tým pádom sa otvárajú nové možnosti ako efektívnejšie vyjadriť myšlienky len pomocou obrazu a zvuku. Nezávislý film sa čoraz viac odkláňa od tradičného poňatia zobrazovania scén. Už len taký klasický rozhovor medzi ľuďmi, ktorý bol zväčša zobrazovaný pohľadom raz na jedného, raz na druhého protagonistu sa mení a kamera si behá kade chce. To je len taký príklad. Režiséri sú čoraz odvážnejší a nekonvenčnejší vo výbere tém a ich poňati. Netvrdím, že len to je cesta. Kľudne sa dá ísť i po osvedčených trasách a vytvoriť vynikajúci film. Všetko závisí od tvorcu a od jeho vyrovnanosti a osobnosti. Jediný konkrétny trend vo filme je ten, že neexistuje žiaden konkrétny trend.

bos

Asi pred dvoma rokmi sa mi fk Cinefil stal druhým domovom a od vtedy hral mimoriadnu úlohu v mojom kultúrno - umeleckom vyžití sa. Začalo to nevinne. Mama ma zobrala na The Wall od Pink Floyd, a potom som sa v tom už viezol až doteraz. Určite to poznáte. Začiatkom mesiaca je dôležité dostať sa k programu na prichodivší mesiac, a potom nasleduje zaokrúhľovanie všetkých možných filmových skvostov, na ktoré stačí nemilo žmýkané vrecko. Potom len prežívate dni, kým príde ten, v ktorom vo vašom pokrivanom programe svieta škrtanec, ktorým ste si označili istý film. Príde večer a vy sa stretávate so známymi tvármi, ktoré vidate vždy, keď prídete do filmového klubu. Pozdravíte sa so sympatickou dievčinou predávajúcou lístky, vchádzate dnu, usádzate sa a v tmavej miestnosti spolu s podobne "švihnutými" upierate pohľad na biele plátno. Po prežití filmového zážitku sa zimným spiacim mestom uberáte domov a v myšlienkach dožívate film... Takto akosi som "fičal" na filmoch až kým som sa jedného dňa nechcel ísť pozrieť na šesť statočných. Vykráčoval som si mestom, ktoré upadalo do studenej tmy, a keď som konečne dorazil k tej rozostavanej budove čušiacej v rohu Dominikánskeho námestia zmrzutel som. FK CINEFIL DO KONCA FEBRUÁRA Z TECHNICKÝCH PRÍČIN NEPREMIETA. Tak hlása papier, teraz už v igelitovom obale /potom ako na jeho predchodcu niekto napísal "potrebujeme jeden poriadny filmový klub, fudia" a "dosť bolo cenzúry dominikáni"/, vyvesený na programom olepených dverách, teraz nepremietavšieho, v podstate jediného filmového klubu v Košiciach /existuje ešte fk Galéria, ktorý premieta 3-4 filmy mesačne, no oproti 20 je to predsa len rozdiel, nehovoriac o kapacite/. S takouto chabou informáciou som prežil Február. Potom som si čo - to prečítal v istých nemenovaných novinách. Slabo informovaní filmoví fanúšikovia mohli len tápať a domnievať sa o čo tu vlastne ide. Niektorí tvrdili, že Dominikáni naschvál predložili nespĺniteľné finančné požiadavky na uhradenie nájomného, lebo Dominikánom prekážajú isté filmy. Nejasné príčiny, rôzne dohady a hlavne osobná zvedavosť ma odviaľali až do vestibuly kláštora patriaceho do komplexu budov vlastníacich Dominikánmi. Totižto, jedine cez kláštor sa dá dostať do kancelárie filmového klubu /minule sme s bráškom síce robili neskutočný hurhaj pred dverami fk, no máme/. Chcel som sa totiž o danej téme porozprávať so "šéfom" Cinefilu Gregorom a podarilo sa. On ma oboznámil s príčinami, prečo Cinefil nepremieta: jednak, záchody boli v nevyhovujúcom stave /hrozilo, že hygienik by to tam mohol zavrieť/, budova /neboli jasné ďalšie kroky k jej dokončeniu/, a akási technická zmluva už tiež nadobudla neplatnosť + požiadavky na nájom od Dominikánov. A tak sa vedenie klubu dohodlo, že to radšej ukončí a začne hľadať náhradné priestory. Momentálne sa črtá záujem kina Tatra zastrešiť filmový klub, ďalšie potenciálne priestory sú v bývalom štúdiu tv naša a do tretice je možné, že by sa Cinefil presťahoval do bývalého záhradného kina pri staromestskom divadle. Najoptimistickejšie to vyzerá s kinom Tatra, ktoré už možno začiatkom apríla začne premietiť. Dokonca je možné, že v Košiciach vzniknú tri nové filmové kluby a to si myslím, že by bola absolútna pecka. Na otázku, či by priaznivci filmového klubu nemohli pomôcť zbierkou sa Gregor pousmial a povedal, že bol tu už ten nápad, ale že zďaleka by to nepokrylo potrebné investície. Vraj aj mesto Košice má záujem na tom, aby tu fungoval filmový klub a existujú už aj nejakí sponzori, ktorí by prípadne pomohli. Takže nám filmofilom teraz zostáva len držať palce, nech to pre filmový klub a klubový film v Košiciach dopadne tak dobre, ako len môže... V tejto súvislosti je zaujímavé, že v priestoroch, z ktorých musel fk Cinefil odísť, pretože vraj nevyhovovali účelu, aby sa tam zhromažďovalo väčšie množstvo ľudí sa uskutočňujú divadelné predstavenia /nedávno to bolo DS 23, o ktorom som takto pred rokom písal/ a taktiež sa tam stretávajú ježiškári. To len tak na zamyslenie. Ináč aktuálne už asi väčšina viete, že v kine Tatra už funguje filmový klub cca dva mesiace tri. bos

Osobnosti svetovej spisby

Philip K. Dick

"Tej noci sme si sfahli P.K.D. a potom sme strávili ďalších 48 hodín hľadaním cesty späť do našej domovskej reality."

W. Gibson

Neverím, že Philip K. Dick niekedy existoval. Hoci som čítal knihy, na ktorých som zreteľne videl napísané jeho meno, nie som si istý, že to nebol iba zlý sen a ja sa prebudím po dlhej noci do sveta, kde tieto knihy nie sú ničím len zrnkami prachu. A možno neexistujem ani ja.

Pochybujem, že existuje počítač a klávesy, ktorými píšem, dokonca ani moje vlastné prsty nemusia byť tým čím sa zdajú. Phillip K. Dick prežíval takéto pocity tiež a aj preto sa vo svojej tvorbe veľmi často zaoberal témou identity a falošnej reality. Môžeme dokonca povedať, že bol prvý (alebo aspoň jeden z prvých), kto zaviedol túto tému do literatúry, pričom tento úspech aspoň pre nás devaluje fakt, že mal toľko nasledníkov, že teraz je to téma priam až nadbytočná. Na rozdiel od skorších postmoderných hier sa on však problémom falošnej reality zaoberal celkom seriózne. Tam kde postmoderna (neverím, že niečo také vôbec existuje) naznačila ľahké znepokojenie, on zaviedol drsnú depresiu (v súčasnosti taktiež veľmi módnou). Dôvod bol jednoduchý. On totiž tej falošnej realite veril, a tak úplne chápal tragiku postáv, ktoré boli sklamané z toho, že žili len vo svete tieňov. Len tak mimochodom, dnes som sa asi trikrát presvedčil, či moji rodičia nie sú mimozemšťania alebo roboty. Nie som si veľmi istý, pre istotu som si nabrúsil nôž. Človek (?) nikdy nevie.

Veľkú úlohu hralo tiež to, že veľkú časť svojich najlepších diel (ale aj tých najhorších) napísal pod vplyvom amfetamínov. Kuriózne pri odvykacej kúre však vyšlo najavo, že pre jeho zvláštny metabolizmus sa drogy rozkladali skôr ako mohli ovplyvniť mozog, a tak ich bral pevne presvedčený, že len kvôli nim dokáže písať, hoci ani trochu neúčinkovali. Hm, zjavne si svoj život napísal predtým ako sa narodil.

Dick nemal rád ženy (pokiaľ to okolo nás vôbec sú ženy). Bol zúfalým a psychicky narušeným človekom (v detstve ho pravdepodobne zneužívali) a s takými to nie je ľahké. Preto sa asi päťkrát oženil a v období rozvodov písal nádherné protiženské poviedky. Ak máte teda priateľku feministku a túžite sa s ňou rozísť, len tak, pri romantickom svetle sviečok jej prečítajte poviedku *Predľudia* (ide tam o to, že vek dieťaťa povoleného na potrat je posunutý na 12 rokov). Môžete si byť skoro istý, že dostanete jednu medzi zuby.

Na konci jeho tvorivej fázy ho ovládla ďalšia šialená myšlienka a to, že bol navštevovaný Bohom. Snažil sa s tým aj so svojimi psychickými problémami vyrovnáť, no nešlo to. Tesne pred dosiahnutím svojho najväčšieho úspechu, sfilmovania *Blade Runnera* zomrel. A to sa ani poriadne nedožil renesancie svojej osoby 80. a 90. rokoch.

Tak toto si asi myslel. Samozrejme ak pristúpime na to, že existoval.

Odporúčaná literatúra (pokiaľ veríte, že ju niekde nájdete): *Blade Runner* Zlatý muž
Muž z vysokého zámku Temný obraz

muzika

Peter Breiner

Jam session so zaujímavou atmosférou sa dala zažiť v dome umenia, kde som sa originálne oblečený vybral v jeden upršaný jarný večer luž tradične s ocom i bráškom. No potom, ako zo zákulisia vyšiel Peter Breiner, už som nebol jediný originálne oblečený, pretože moju košelu, kravatu, krasavice a slávnostné topánky tromfol svojimi bielymi teniskami čiernymi nohavicami a tričkom s potlačou kravaty sám Peter Breiner. Na začiatok si neodpustil poznámku, ktorou narážal na istú nejasnosť názvu koncertu, ale to je o inom. Potom predstavil svojich priateľov. Stále usmievajúceho sa trúbkara Juraja Bartoša a sympatickeho bradatého gitaristu s sudretou nohou z Maďarska Gyulu Babosa. Bola to naozaj jam session, v ktorej sa vystriedali všelijaké možné zaujímavé skladby v netradičných improvizovaných podobách. Breiner sa zvíjal za svojim klavirom, Bartoš sa seriózne venoval svojej trúbke, no najskvelejší bol práve Gyula Babos, ktorý si len tak ležérne sedel so svojou gitarou a neuveriteľným spôsobom zasahoval do skladieb svojimi ostrými tónmi, čas od času sa bezohľadne na tok muziky poškrabal a vytváral tak zvláštnu disharmóniu, ktorá sa sprvoti zdala, že nemôže znieť dobre, no nakoniec sa z toho vyklubalo čosi tak originálne a osobité, že by som s kľudom mohol povedať, že Gyula Babos má vlastný jedinečný štýl, priam by podľa neho mohli zaviesť nový pojem pre jazz /Gyula jazz - dobré nie?/. Spočívaj to v absolútnej slobode a uvoľnenosti bez štipky predsudkov a trémy. Keby si Breiner pozval niekoho iného, bol by to asi tiež skvelý jazzový koncert, no Gyula Babos z neho urobil čosi osobité, podľa ktorého si ho určite zapamätám.

Ďalším Breinerovým vystúpením v rámci košickej hudobnej jari bol aj nezávezný klavírny recitál. Prvé, čo ma upútalo, bolo, že zložili všetky tie umelé kvety, ktoré normálne lemujú pódium a zakrývajú výhľad. Dosiahol sa tým zaujímavý vizuálne lahodný efekt, kde nebolo podstatné nič iné iba klavirista, ktorý nám spríjemňoval jeden letný večer. Tímené svetlo, dopadajúce na okolie klavira, túto atmosféru len podčiarkovalo. Aj obecenstvo, ktoré sa zišlo v komornejšom počte, pôsobilo veľmi príjemne, akoby sa zišlo zopár ľudí, ktorí si v chládku koncertnej miestnosti prišli spríjemniť chvíľu. Potom už prišiel Peter Breiner, tradične oblečený, len biele tenisky vymenil za slušňácke čierne topánky. Ale to len

tak naokraj. Podstatný bol program a typické Breinerovo sprievodné odľahčené slovo. Po prvej skladbe nás zasvetil do podstaty a témy koncertu. Totižto na druhý deň po koncerte sa chystal na pomaturitné stretnutie /po 25 rokoch/, a tak aj skladby tematicky prispôbil a prostredníctvom nich si spomínal na niektoré zaujímavé zážitky z konzervatória. Do hľadiska si sadli aj niektorí z jeho učiteľov a predpokladám i spolužiakov. Prvá skladba, ktorú napísal sám Breiner bolafakt dobrá. S odstupom času si už nespomínam na všetky detaily, ale jednalo sa tam o jednoduchý rytmický motív a na ňom bola vystavaná jedna celá veľmi dobrá a zaujímavá skladbička. Ďalej tu boli skladby z jeho obľúbených platní, ktoré svojho času objavil v archive konzervatória i skladba z ich pôvodného konzervatórskeho muzikálu a aj Dvořáková Čelisti, ja vás zabijem, s ktorou sa spája zaujímavá vtipná historka. Táto prvá časť mohla mať tak okolo hodiny a pol a po nej nasledovala prestávka, počas ktorej sme mohli napísať svoje nápady a témy, na ktoré Breiner v druhej časti improvizoval. Ja, ktorý som pod slovom téma rozumel nejakú činnosť, alebo jav, som bol trochu sklamaný, pretože Breiner si vybral v podstate len hudobné témy a motívy, no i tak to bolo skvelé. Improvizoval na Internacionálu, na Duka Ellingtona, na Jedna druhej riekla, na notový zápis /Múgovitého typu - obzvlášť náročné/, a podobne. No čo vám budem hovoriť bolo to super. A potom sme sa vybrali teplým večerom domov a cestu sme si krátili jamovaním.

Madhouse

Najväčšie prekvapenia zažívame, keď len tak mimochodom niečo vnímame a zistíme, že je to niečo výnimočné. Takto to bolo i so mnou a Madhousom, ktorý tvoria Matúš Jakabčíč, Juraj Griglák a Martin Valihora. Totižto. V kultúrnom informátore som zazrel, že táto skupina bude mať koncert. Zhodou náhod sa mi do veže dostalo ich CD a už som sa vrazil a už som vedel, že ten koncert si nenechám ujsť. Skupina hrá v podstate jazz s využitím jednoduchej zostavy - basa/kontrabas, bicie a gitara/gitarový syntetizátor. S mojimi skúsenosťami sa nenájdeme podobnú hrajú skvelý jazz, vo veľkej improvizácii postavenej na „monotónnom“ podklade. CD a poriadne som si netanečnú muzičku. A Medhauzáckeho koncertu kolegu mepa, aby sa vidinou, že uvidí Grigláka. toho druhého. Najprv sme tento problém stratil sledovali úžasné Juraj Griglák vytváral raz Zmienil sa oplatí i o Martinov Valihorovi, ktorý sa zväčša vyškieral od ucha k uchu, pričom vytváral úžasný vriaci tok úderov na blany bubnov. No a do trojice nám ostáva už len Matúš Jakabčíč, na ktorom spočíva melodika a melodické improvizácie, ktoré tvorí na svojej elektrickej gitare. Koncert spočíval na unikátnom odohraní skladieb z CD + nejaké skladbičky zväčša súvisiace s Milesom Davisom. Je to veľmi pekný miestami búrlivý, miestami pokojný jazz, ktorý sa dá počúvať vždy a vždy navodí príjemnú atmosféru. Jazz! Madhose!

bos

Jazz quartet

Spočiatku to vyzeralo, akoby sme sa chceli s ocom a bráškom dostať na nejakú ilegálnu akciu. Nikto totiž nevedel nájsť miesto, kde sa tento jazzový koncert mal uskutočniť. Nakoniec sa nám to však podarilo a dostali sme sa do zastrčenej, ale fajn vyzerajúcej, serióznej koncertnej miestnosti. Keď na javisko vyšli hudobníci, bolo nás v hľadisku takých cca 20 ľudí. Spočiatku sa dalo z tváre Petra Cardarelliho, amerického tenorsaxofonistu vyčítať mierne sklamanie, ale postupom času ako sa toto dvadsať členné obecenstvo i hudobníci zahriali, bol dôležitý len jazz. Dodo Šošoka potvrdil svoju genialitu a v jednom úžasnom sóle to rozšlapal a šlapal a šlapal až mu spadla palička, no Dodo šlapal ďalej. Výýýbornýýý jazzík. Vzhľadli a vypočuli sme si niekoľko skvelých sól aj iných inštrumentov a tiež fantastické pohyby, gestá a mimiku Petra Cardarelliho. Klasická dĺžka koncertu nám však nestačila a s 20 členným publikom sme si vyaplauzovali prídavok. Poslednú skladbu sme dokonca pomohli dotvoriť svojim rytmickým tlieskaním, ktorého tempo nám udal sám Dodo Šošoka. Nakoniec to bol veľmi vydatý koncert a aj napriek slabej účasti bolo vidno, že aj hudobníci boli spokojní, zvlášť Peter Cardarelli, ktorý pri tom, ako nám podpisoval svoje CD, ktoré nahral s najznámejšími slovenskými jazzmanmi, a ktoré sa v ten večer predávalo za viac ako výhodnú cenu, poznamenal: „small audience, but strong, yes! jazz music!“. Tak vidíte. Oplatí sa chodiť na jazz.

Peter Cardarelli

Benjamin Moussay trio

Začal by som asi prehlásením, že Jazz nemôže byť zlý. K tomuto závažnému záveru som sa dopracoval práve na vystúpení tohoto jazzového tria z Francúzska, ktoré vedie sympatický Benjamin Moussay. Toto trio sa skladá z klavira, na ktorý hrá už spomínaný leader zoskupenia, ďalej sme mohli vidieť a počuť kontrabasistu, ktorého meno* vám bohužiaľ neprežradím, takisto ako meno bubenika, ale boli to sympatíci. Kontrabasista bol taký menší a v pasážach, v ktorých práve nehral, uprene pozeral kamsi do stropu. Bubeník bol taký chudý a vysoký. Na klaviristovi ma zaujalo, že mal v podstate dosť krátke prsty, no hral perfektne. Na začiatku sme si mohli vypočuť taký oficiálny úvod na tému týždeň francúzskej kultúry, a potom sa to začalo. Plavili sme sa po vlnách jazzu. K štýlu vám veľa nepoviem, lebo nie som odborník, no bol to taký swingovitý jazz, mäkký a vláčny. Kde tu sa ukázali bubnové sóla, objavilo sa i veľmi zaujímavé kontrabasové sólo, aké som ešte nevidel. Proste hodnú chvíľu hral basák len to svoje toung, toung... Potom sa začali objavovať skladby, ktoré rozrušovali hladkú hladinu. Najprv to bola pekná lyrická skladba o bubenikovi synovi. Neskôr prišla veľmi mystická skladba, kvôli ktorej Benjamin Moussay rozobral klavír, zložil z neho prednú dosku, aby mohol rukou regulovať zvuk strún. A mohli sme sa ponoriť do experimentálnej mystickej jazzovej skladby. Nakoniec malo toto trio pre nás prichystanú najväčšiu lahôdku, ktorá donútila obecenstvo k veľkému potlesku. Skladba niesla názov pekelné zvony /alebo tak nejak/. To bolo niečo, čo pre mňa charakterizovalo toto trio, čo rozbúrilo vlny, ktorými sme sa plavili asi tri hodiny. Nakoniec ešte zahráli prídavok na rozlúčku, a potom sme ich už nechali odísť...

bos *Benjamin Moussay, Luc Isenmann, Arnault Cuisinier

Žeňa v Pare

Po rozhovore s puďingom pani Elvisovej, v ktorom som sa do počul, že Para má vynikajúce koncerty, som sa vybral na koncert Ženy z lesoparku, ktorej predkapelou bola práve Para. Tradičné čakanie na začiatok koncertu som si krátil nabíjaním batérie a pretáčaním pásky v kamere. Potom som sa usadil vedľa svojich spolužiačok a prehodil som slovo dve. Odrazu sa v miestnosti zotmelo a na pódium prišla para a za ňou aj Para. To všetko sa odohrávalo na pozadí rytmicko-melodicky jednoduchého motívu. Frontman skupiny Para sa s celou svojou vážnosťou postavil pred mikrofón a s výkrikom „Para“ odštartoval performance. Celé toto vystúpenie bolo naozaj našťavané a aj hudobníci boli v pohybe a bolo vidno ich zanietenie. Na slovenské pomery netradičným bol live DJ, ktorý tam na mieste mixoval so sluchátkom na uchu jako, to poznáme z filmov ©. Para zahrála niekoľko svojich skladieb, pri ktorých pozdravili i slovenských hokejistov, i zopár prevzatých, ako napríklad Guantanamo, alebo Scoobys snacks od Fun lovin criminals. S odstupom času po pozretí záznamu, ktorý som si urobil si

uvedomujem, že tá hudba je síce fasa, ale skôr je určená na vyšalenie, ako na niečo iné. Tak to by bol môj subjektívny nevhodný postoj. Teraz ma napadá taká vec, ktorá vôbec nesúvisí s prípadom. Totiž u nás v škole vymysleli, že všetci žiaci zaplatia 3,50 Sk za nejaký košíčkový denník, ktorý na oplátku uverejní prezentáciu našej školy. Dobrá nehoráznosť. Vráťme sa k veci. Skupinku Para po krátkom ladení vystriedala stará známa Žena z lesoparku. Pôsobila dosť unavená a znudene. Zahrála svoje nové i staré veci + klasických Red hot a podobné skladby, ktoré môžete počuť na takmer ich každom vystúpení. Nechcem naznačiť, že to bol zlý koncert, to nie, len mi tam chýbalo trošku tej zanietenosti a radosti z muziky. Proste sa mi zdá, že Žena akosi starne. Takže tak. bos /www.zenazlesoparku.sk, www.para.sk/

FILKO

Túto výstavu som začal od konca. Jedného dňa som totiž prechádzal okolo rotundy v uličke oproti tescu a všimol som si vraky áut, ktoré boli naskladané pred spomínanou budovou. Navyše, boli na nich farebné pásy, zjavne dotvorené. Konečne som si našiel čas a vošiel dnu. Vo veľkej miestnosti sedel na stoličke taký menší srandovne vyzerajúci ujk, ktorý ma previedol cez miestnosť ku dverám, ktoré otvoril a spoza ktorých sa vyvalila hustá sivá para. Zastal som na prahu a oči som upieral do miestnosti plnej pary, v ktorej svietilo zopár reflektorov. Toť vsjo. O niekoľko dní na to sme išli okolo spolu s mojimi kamarátmi, ktorých som zaviedol dnu, aby si tiež užili tento netradičný umelecký zážitok. Neboli bohvie ako nadšení. Neskôr som tam poslal aj oca. Opäť prešlo niekoľko dní a opäť sme sa ocitli v meste teraz pre zmenu aj s niekoľkými spoložiakami. S nimi sme už začali poporiadku. Prvá časť tejto výstavy sa totiž nachádzala v Loflerovej galérii. Tam nás privítali fotografie, predpokladám z takých 60tych rokov, na ktorých boli Stano Filko a jeho spolupracovník za mladi. Fotografie boli úplne rôzne, no naznačovali pestrosť a rôznorodosť životných situácií. Všetky boli oxeroxované a boli nimi oblepené steny úvodnej miestnosti výstavy. Potom sme prešli cez veľkú drevenú bránu života, na ktorej boli premietané cyklicky portréty oboch autorov. Dostali sme sa do veľkej tmavej miestnosti. Prechádzali sme úzkou chodbou, v ktorej bol umiestnený diaprojektor, ktorý premietal rôzne netradičné slová. Mne to pripadalo, akoby som bol malým chlapcom, ktorý nerozumie o čom sa bavia dospelí a videl som za tým niečo úžasne tajomné a plný očakávania som sa pobral do preskenného átria. Tam na nás čakali sochy, ktorých hlavy boli zakryté modrými igelitovými vrečami, s dvomi dierami na oči, aby na nás videli. Tiež tam boli kreslá a diaprojektor. Tak sme si sadli a pri zvukoch vody, ktorá padala odkvapom, sme sledovali tie zvláštne slová /práve som si na jedno spomenul filk/ozofia/. Keď sme sa pobrali preč, čakalo na nás ešte jedno video natočené v schátraných priestoroch. Videli sme rôzne výjavy a artefakty, s ktorými bolo zdanlivo nezmyselne manipulované. Potom sme sa pobrali pozrieť si druhý diel. Druhý diel bol v galérii Júliusa Jakobeho. Tam nás privítala totálne pohoršená teta, ktorá trhá listky. Tá nás oboznámila o úplnej bezcennosti tejto výstavy a o jej nevkusnosti. Teta je vyštudovaná výtvarná teoretička, takže sme mohli počuť rôzne odborné dôvody, prečo je to otras. Takisto sme sa dozvedeli, že pán Filko má už čosi cez šesťdesiat rokov, a že zažil klinickú smrť. A potom sme začali s prehliadkou. Privítal nás meter, na ktorom sme sa mohli odmerať, o koľko sme vyrástli. Potom tam bol kočík a v ňom cirkulárka, rôzne staré topánky a iné artefakty farebne a kompozične dotvorené. Prechádzali sme výstavnými priestormi a skoro zovšadiaľ na nás kričalo slovo FILKO, takže toto meno už nezabudneme. Rôzne artefakty z bežného života, ktoré nájdeme na hociktovej staršej povale, boli rôzne nainštalované a dotvorené. Materiál bol totálne rozmanitý od textilu k rontgenovým snímkom. Farebná záplava slov a obrazov úplne zaplnila moju myseľ. Nespočetné množstvo slov chlíbiacich sa z niektorých „obrazov“ spôsobovali chaos. Slová asociovali niečo nadprirodzené vefa krát sa dalo tušiť autorovo presvedčenie, že existuje niečo mimo fyzického sveta a aj zážitok s klinickou smrťou sa objavil na niektorých exponátoch. Prvé poschodie sme prešli a zišli sme k spodnému. Tam bolo ešte zopár podobných artefaktov, červený koberec a steny pokryté ružovým lesklým materiálom. So zmiešanými pocitmi sme odchádzali. Išli sme to doraziť trefou časťou, o ktorej som písal na začiatku, no tentoraz už bolo zatvorené, takže poslednú časť životnej cesty sme nemohli absolvovať, a tak tu asi budeme musieť zostať naveky.

bos

Výstava žiackych prác ZUŠ Irkutská 1

Do vašej pozornosti by som chcel upriamiť výstavu v galérii Júliusa Jakobeho na Hlavnej, na ktorej nájdete práce žiakov umeleckej školy na Irkutskej ulici /nad jazerom/, ktorej vernisáž sa uskutočnila 9.6. Osobne som sa zúčastnil tejto vernisáže a ohromne sa mi na nej páčilo hudobné vystúpenie mladých žiakov. Bol tam jeden taký malý chlapec s krátkymi vlasami a jeden s takými dlhšími. Najprv si zahral jeden, potom druhý, potom sme počuli dychovú sekciu s fakt sviežou originálnou skladbou a nakoniec sa tí dvaja chlapi usadili za klavír spoločne a roztočili úžasný vír. Potom ma s kamarátom Vladom chytil nepochopiteľný smiech a museli sme opustiť miestnosť. Ale bolo to skvelé, to sme uznali obidvaja. Potom sme si prezreli výstavu, na ktorej je mnoho nádherných prác. Hlavne sa nám páčili diela 6 ročných detí, pri ktorých sme skonštatovali, že nie sú zamurovaní /vid Pink Floyd The Wall/. Najviac sme ocenili obrázok bosorky, ktorý visí tak napravo hore v poslednej časti výstavy. A práve tomuto dielu by som sa chcel venovať a rozobrať ho po formálno eticko parapsychologickej stránke. Stručne sa vám pokúsím priblížiť ako asi toto dielo vyzerá. Na veľkej bielej ploche je v spodnej časti situovaná na pravo orientovaná sediaca ježibaba s úplne fantasticky originálne nakresleným telom i hlavou i výrazom tváre. Sedí na metle a bol použitý tuším tuš čiernej farby. Nad ježibabou vpravo hore si môžeme všimnúť čierneho tiež veľmi osobitne zachyteného kocúra v pohybe, ktorý akoby vyjadroval istú súvislosť medzi mágiou a čiernym kocúrom a dodáva obrazu tajomnosť. Jeho pohyb taktiež naznačuje oddelenosť človeka a zvierafa. Zdalo by sa, že kocúr levituje v priestore, no vskutočnosti mal autor zámer vyjadriť akýsi druh ultraperspektívneho vnímania a subvizuálnej percepcie. Proporčne je dielo dotvorené jednoduchým, akoby symbolickým naznačením noci. V ľavej hornej časti je totiž niekoľko nepravidelných * /hviezdičiek/ a mesačik. Tu sa autor pokúša o nastolenie jasnej otázky, ktorú však musí každý objaviť sám a dovoľím si upozorniť, že autor vzápätí ponúka niekoľko odpovedí. Taktiež máme možnosť sledovať obrovský priestor, v ktorom ježibaba putuje a tú hustú tmú. Ježibaba, ako výtvarno exponačný objekt, sa správa ako vyvažujúci tmavý bod na bielom papieri a so svojim fyzickým prejavom vytvára dojem optimizmu tak, že už už by sme sa chceli s ježibabou skamarátiť. Tomuto zámeru autor prispôbil i gestikuláciu objektu. Celkovo je toto dielo unikátnym príkladom pochopenia postindustriálneho problému urbanisticky zmýšľajúceho dieťaťa v spleťom informačnom chaose. To by bolo k jednému z majstrovských diel, ktorých je na tejto výstave viacero. Dovoľil by som si spomenúť ešte také dve. Jedno je kópia Matissovho autoportrétu a druhým je jedna suchá ihla, ku ktorej neexistuje titulok.

bos

básničky

Sobotňajšie ráno
Tečie si pomaly rieka
viny skáču
a lozia po
preliezkach
ryby vrta chvostami
a raky sa sňia
v zátokách
je sobota ráno
pomaly sadá prach

a zubami z kláves
písacieho stroja
- Niet dôvodu ponáhľať
sa,
proti nám ani mory
neobstoja...

Deň

Ráno slnko svieti,
večer padne od únavy
na chladnú čiernu zem
Nechá však po sebe deti

hviezdy
jagavé jak sen

Zuby

Tvoje zuby.
Sú pevné ako skala,
prosím dovoľ mi
odštipnúť si,
kúsok z tvojho brala.

Trhlina
Látka sa trhá

trhajú ma silno
no možno nie
možno sa to len
zjavilo
v hlave
prizrak
Nie
Je to skutočnosť
Nie?

tino

Drak

Dnes si musím dať pozor, lebo drak ešte nejedol. Nebolo počuť žiadne smrteľné výkriky a ani švihanie krídel, čo by značilo, že drak odletel hľadať si korisť. Asi nemá náladu. Ticho som si obul topánky a vydal sa na zber lesných plodov do neďalekého lesa.

Dôvod prečo žijem v jednej jaskyni s drakom je jednoduchý. Je tu bezpečne, určite dokážete pochopiť, že tu nechodí veľa ľudí. Drak ma necháva na pokoji, veď som len malý bezbranný trpaslík a mäsa na mne nie je veľa, aj to je však už poriadne staré a drakovi by asi nechutilo. Niekedy, keď je nuda k nevydržaniu a chcem si dopriať niečo drahé, čo by okorenilo tento jednotvárný život, prikradnem sa do drakovej jaskyne, keď je práve na love, a nenápadne zoberiem maličkú časť jeho rozprávkového pokladu. Potom idem dom mesta a kúpim si nejaké jemné látky alebo peknú trpasličku. Čo viac môže starý a škaredý trpaslík od života žiadať?

Práve som bol na severozápade Veľkej jaskyne, keď som narazil na niečo podozrivé. Čerstvé ľudské stopy. Zvedavo som ich sledoval, to som ale nemal robiť. Po chvíli chôdze v chladnej a vlhkej chodbe ma chytila mocná ruka a stisla mi hrdlo tak, že som nemohol vôbec dýchať. V duchu som vtedy preklinal svoju hlúpu zvedavosť a pravdaže, dusil som sa. Tá ruka patrila k rytierovi v žiarivej zbroji.

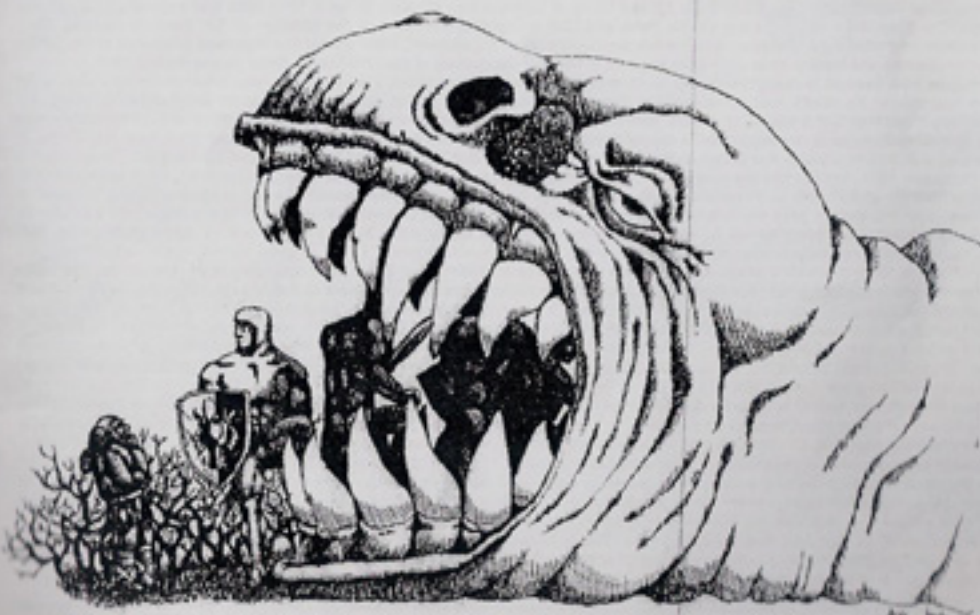
Odviedol ma k svojej družine, ktorá ho privítala s nadšením. Už sa cítili trochu istejší, a tak začali spolu spievať hrdinské bojové piesne a nahlas rinčať mečmi a drátenými košefami. Okríkol som ich, že čo robia, veď je tu drak. Rytier čo ma doniesol sa mňa krivo pozrel a hneď som pochopil, že som nemal otvárať svoje veľké ústa. Veď nech ich len drak roztrhá, to nie je moja vec. Rytieri sa začali nahlas škriepiť o tom, či im taký drzý malý trpaslík smie niečo rozkazovať bez toho, aby ho rozpárali na kúsky. Tentoraz som radšej diplomaticky mlčal. Nakoniec ma len zviazali, lebo sa nevedeli tak rýchlo rozhodnúť, čo so mnou urobia.

Stáli vo veľkom kruhu trochu obďaleč. Pozoroval som ich veľmi pozorne, veď nakoniec od nich závisel aj môj ďalší život. Hovoril hlasne, hlupáci, a často sa udierali svojimi mocnými rukami do prs. Drak už určite vie, že sú tu. Tak im treba, nech si na nich len pekne pochutná. A aj pre mňa možno dačo ostane, nejaký ten vzácny meč alebo náhrdelník so smaragdami.

Ten v strede, ten vyzerá bohato, drak mi určite niečo nechá. Teraz to vyzeralo, že sa na niečom dohodli. Ten čo ma chytil podišiel ku mne. Naklonil sa nižšie, aby sme mali oči na rovnakej úrovni. Z úst mu poriadne páchlo. Mal aj nepríjemný, chrapľavý hlas. „Ty sa tu vyznáš.“ Urobil dramatickú pauzu. „Dovедieš nás k drakovi a my ťa necháme žiť.“ S touto ponukou sa nedalo nesúhlasiť. Viedol som ich po kľukatých chodbách, nie však priveľmi kľukatých, aby sa ich nezmocnilo žiadne podozrenie, lebo ich zbrane boli až priveľmi blízko môjho krku. Nemusel som vydávať žiadne hlasné zvuky, robili to za mňa dostatočne. Nechápal som ich postup. Išli sami a v podstate chabo vystrojení, veď čo to je meč alebo kopija proti niečomu tak starobylému ako drak, a vôbec sa nebáli. Čo si mysleli, že také niečo nenapadlo nikoho predtým? A drak ešte žil, takže bolo jasné kto vyhrá. V jaskyni sme strávili celé dopoludnie. Nakoniec som ich doviedol na miesto, kde sa jaskyňa prerušila a bolo vidno oblohu. Tu ležal v žiari slnka, vyvalený uprostred malinčia, drak. Robil sa, že spí.

Keď vám niekedy bude nejaký drak predstierať, že spí, neverte mu. Aj ak si myslíte, že vás nemôže počuť, lebo draky majú zlý sluch, mýlite sa. Je to len mýtus. V skutočnosti veľmi dobre vedľa čo robia a len vás nechávajú prísť bližšie, aby sa potom nemuseli nakláňať, keď vás zhltnú. Jeden z rytierov urobil osudnú chybu, podišiel k nemu. Drak sa však nepohol. Čo to má znamenať? Prečo na nich nezaútočí? Aj rytieri bol prekvapení drakovou pasivitou, a tak podišli bližšie aj ďalší. Teraz mal zaútočiť. Nič ale neurobil. Čo sa to deje? Zrazu ma to napadlo. Som starý, veľmi starý. Lenže drak tu bol dávno pred mnou (aspoň sa mi chválil), takže musí byť ešte starší. Sice je to smutné, ale aj ja zomriem, tak prečo by nemohol zomrieť aj drak? Keď si tak spomínam, v poslednej dobe sa častejšie sťažoval na svoj zdravotný stav. Týmto sa moja situácia poriadne zmenila. Mal som však v rukách všetky tromfy, pretože len ja jediný som vedel, kde je poklad. Zakýval som na toho rytiera, nech príde. Vyhovela mi len s nevoľou. „Čo chceš, ak to nie je dôležité na mieste ti rozpáram brucho.“ Začínali sa ma zmochovať pochybnosti o kumpánoch, s ktorými som sa dal dokopy. Samé nepríjemné tváre a v duši žiaden cit. Čo som ale mal robiť, sám poklad z jaskyne nevynesiem. „Poďte ďalej, lebo je to veľmi dôležité.“ Prišli sme k drakovej papuli, vyložil som si nohu na drakov zub a povedal rytierovi. „Dovедiem vás k pokladu. Chcem za to tretinu, veď to nie je tak veľa.“ Zrazu drak otvoril oči a z nozdier mu vyšľahla para.

Mierne podvihol hlavu a stareckým tónom, k tomu pomerne šušľavo, povedal: „Pomôžte, bolí zub.“ Rytieri naňho s vytasenými mečmi vyvalovali oči, prosiaceho draka nikdy nevideli, a tak skoro ani nevidia. Drak kvilivo pokračoval. „Veľmi bolí, neviem jesť ani rozprávať.“ Naširoko otvoril papulu. Tých zubov tam bolo toľko, nič zvláštne nebolo vidno. „Vzadu. Ten vzadu,“ zašušľal. Rytier mu vošiel do papule. Šiel úplne sám, meč mal ale pripravený, že drakovi pri hocakom názaku zrady poriadne prepichne mandľe. Vyzeralo to ale vierohodne. Prečo by sa čas od času drakovi nemohli pokaziť zuby? Rytier zavolať na

ostatných: „Myslím, že som to našiel, počte pomôcť, za odmenu dostaneme časť pokladu.“

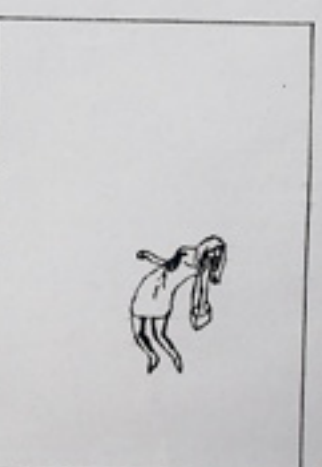
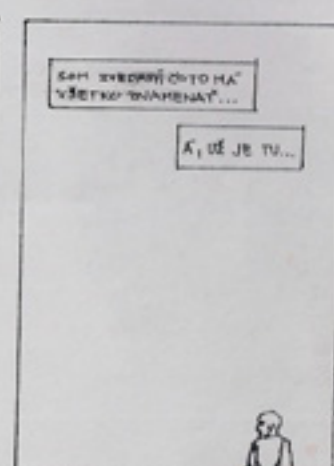
Spiklenecky na mňa mrkol. Do drakovej papule sa začali hrnúť rytieri. Len jeden ostal vonku, akože na stráž. Zrazu ma to napadlo. Geniálne! Grandiózne! Ihneď som využil situáciu a pripíchlil sa bližšie k tomu na stráži. „Choď pomôcť svojim spolubojovníkom, veď vidíš ako sa lopotia,“ zaliečal som sa mu. A vskutku, nešlo im to veľmi dobre, z papule sa ozývali stony, zubom však nepohli. Drak mal prívreté oči a čakal. „Aj meč ti podržím, no len choď, bez teba to nezvládnem.“ Pomaly v ňom narástalo odhodlanie až nakoniec zasunul meč do pošvy a aj on zmizol za mohutnou hradbou predných zubov. „Fuj, tu ale smrdí,“ boli jeho posledné slová.

Drak zaklapol papulu a z nozdier mu vyšľahli plamene. Hm, chutnučki do hnedo upražení rytieri. Určite ich upiekol správne a chutne, za tie roky sa už naučil ten svoj plameň regulovať. Len to tak chrunkalo, keď prežúval. „Bolo to vynikajúce divadlo. Musím priznať, malo to štýl. Sice s mojou pomocou, ale malo to štýl.“ Drak sa tak potichu pre seba usmial. „Ukážem vám kde je poklad, chcem jeho tretinu, chacha. To, že si niekedy z neho štipku ukradneš ešte neznamená, že ho budeš dávať každému okoloidúcemu.“ Teraz sa už smial nahlas. „A teraz bež preč kým si to rozmyslím.“ Z papule mu vyšľahol plameň, obližal mi špičky nôh a na ďalší som už nečakal. Rýchlo som utekal preč kým si to ešte nerozmyslím. S drakmi trpaslík nikdy nevie.

tino

Acid jazz- stiahnuté z internetu /pre bystrozrakých/

There can be few record labels where the very name became synonymous with the music. Motown, Philly, Stax, Studio One and Acid Jazz. Acid Jazz, established in 1987 by Ed Piller and Giles Peterson as a tongue-in-cheek response to the Acid House explosion, the label armed only with a music policy that stated "No House Music", rapidly began producing records that although contained very little "Jazz" and even less "Acid", became the ultimate symbol of 90's chic. Peterson, who at the time was presenting a Jazz show on BBC Radio London, departed Acid Jazz in 1989 to set up his Polygram backed imprint Talkin' Loud. Piller had been a face on the Northern Soul/Mod scene of the late Seventies/early Eighties, his entrepreneurial skills surfacing early on with his Mod fanzine "Extraordinary Sensations" (selling 12,000 copies by issue 10) and DJ'ing at Northern Soul all nighters. By early 1982, Piller had established his own Re-Elect The President label, releasing classic Punk and Mod tracks and had come to the attention of Stiff Records supremo Dave Robinson who offered him the chance to run his own imprint label "Countdown". Piller signed The Prisoners (precursor to the James Taylor Quartet) and Making Time (who were to go on to become the nucleus of the Charlatans). Since its inception in 1987, Acid Jazz has gone from strength to strength - trading on its ability to spot and nurture talent. The artists that have been on the Acid Jazz roster are testament to the label's A&R policy. Galliano, Brand New Heavies, Jamiroquai, James Taylor Quartet, D-Influence, Corduroy and Goldbug all got their first break with the label. With the 21st century breathing down our necks, Acid Jazz has maintained its momentum by spreading its wings to encompass indie imprint Focus, drum 'n' bass label All Seeing Eye and a reggae label Acid Jazz Roots. In keeping with a musical policy that allows anything - Piller acquired the Blue Note Club in London's Hodson Square which, since opening in December 1994, has become the most exciting and fashionable club in London. The Blue Note's extraordinary success undoubtedly stems from the eclectic variety of nights the club puts on - from Talvin Singh's "Future Sounds of India" at Monday nights' "Anokha" to Goldies's weekly drum 'n' bass extravaganza "Metalheads" to monthly guest slots, Andrew Weatherall's "Blood Sugar", for example, all offering London's club goers something radically different every night of the week. In the tradition of Acid Jazz's phenomenal A&R success, the label has secured exclusive European rights to the first "Watts Prophets" LP for 25 years as well as their original two LP's from 1970 & 1971, originals of which change hands for upwards of \$100!! West Coast contemporaries of the Last Poets, the Watts Prophets, who made their British live debut at the Jazz Cafe on 9th May, are widely regarded as the singular most influential performers to Rap & Hip Hop culture as we know it today. Indeed, with 9 out of 10's and quotes like "Hear these LP's now - they will change your life forever" being banded about by VOX and Melody Maker respectively, Acid Jazz's ears are proven once more. Other highlights in Acid Jazz's calendar are the forthcoming releases from "The Night Trains", their first release since 1994's critically acclaimed "Sleaze Ball" LP. With a single in June and the album following in September, the band are being sponsored, styled, photographed and videoed by Italian fashion giants Cerniti Brothers. To top all that, the long awaited new material from "Mother Earth" is expected any day now. Focus Records has already released a compilation of rare sonic nuggets from the likes of Marsun, Suede, The Stone Roses, Space, The Verve and heroic Kraut Rockers Can. Inspired by the Blue Note club night "Outafocus" looks set to become an extremely popular series with the compiling of Volume II well under way. With their eyes and ears on one or two extremely vibrant new young bands, Focus is looking to expand on an already impressive roster including Matt Deighton, Paint and Delta. All Seeing Eye has put out one LP so far, "Blue Note Club Culture" which met an extremely warm welcome on its release. Volume II is currently being compiled, but All Seeing Eye has its own agenda which lifts off with the June release of drum 'n' bass masterpiece "Cosmic Journey" and plans to release 12's by various new artists as the year unfolds. Gregory Isaacs makes a welcome return in June via his new Ragga/Hip-Hop album "Dance Cutlaw" on Acid Jazz Roots. Expanding on "Totally Wired in Dub" theme, Acid Jazz Roots will license Revival originals from Jamaica and the West Indies as well as recording groundbreaking new records and artists for release in the coming year. Acid Jazz now releases records in 34 territories and over the next 10 years will continue to be the international phenomenon which formed a whole new genre and paved the way for a whole new generation of indie labels and artists who enjoy huge success today.

ĽAHKÁ MOZGOVÁ DYSFUNKCIA

Nezávislý pravidelník o cene piatich korún

Konzervované E 200, E 333
Arómatizant E 226

MAVICKARPÁTSKY VÍŤARSKÝ POCH K. A. S.,
Za drôt. v. 21, 602 20 Pezomok, v. n. b. na Slovensku

1,5 l

alk. v. n. 10 % obj.

Jubilejné číslo

10

hudobné názory

I'md

RHCP

17teho októbra som vzhliadol na nemenovanej hudobnej televíznej stanici zostrih koncertu RHCP na červenom námestí v Moskve. Zo stotisíc ľudí zhromaždených na pred pár rokmi posvätnom komunistickom námestí, kde sa na vás čudne pozerali, keď ste šantili so svojím partnerom a lízali zmrazenú /z rozprávania mojich rodičov/, si užívalo koncert „nového“ RHCP. Bol to nádherný pohľad na červeno ladené svetlá prúdiace z pódia a vedľa nádhierne osvietený Kremel. Image RHCP sa nepatrne dosť zmenil, čo vyzerá fakt dobre, no obávam sa, že tu smrdí komercia. Flea s modrou hlavou do pôl pása holý v sukni skákajúci so svojou gitarou v strede Anthony Kiedis so svojim návratom k štýtom rok, kedy mal pomerne kratšie vlasy /na jeho pomery/ odfarbené na blond tiež do pôl pása nahý vystavujúci svoje tetovania. Nový muž John Frusciante pôsobiaci trochu máttúcim dojmom, akoby bol stále na trávě hraje na gitare oproti celému svetu, s ktorým sa doteraz sám nevyrovnal. V rozhovore v Rock and pop číslo 6/99 odpovedá na otázku: "Máte pocit, že ste dospeljší a zralejší?" „Nevím. Mné se spíš zdá, že je to naopak. Před patnácti lety jsem měl pocit, že vím všechno. Teď nevím nic. Jsem strašně zmatanej, zoufale se snažím udělat si ve věcech pořádek a nejde mi to.“ John po návrate po 8 rokoch od nahrávania albumu Blood sugar sex magic doplna štvoricu, aby dosiahli svoj vrchol. Posledným členom je bubeník Chad Smith, ktorý vyzerá najserióznejší z kapely, ale zdanie zväčša klame a pri RHCP je to ešte pravdepodobnejšie. Vychádzam z toho, že tento koncert, aranžmá, svetlá a celý performance bol úžasný, no niečo mi predsa vadilo. Neustále som mal pocit, že RHCP sa vracajú len vďaka vydavateľstvu a ľuďom, ktorí na nich chcú zarobiť. Tento koncert ma však v konečnom dôsledku inšpiroval k tomuto článku o Red hot chili peppers. Diskografia: 1984 The red hot chili peppers 1985 Freaky style 1987 The uplift mofo party plane 1987 The abbey road ep 1989 Mothers milk 1991 Blood sugar sex magic 1992 výberovka What hits? 1994 Out in LA 1995 One hot minute 1999 Californication Z počatia som sa dopočul, že Anthonyho vychovával jeho otec, pretože jeho rodičia sa rozviedli a nebol to práve tradičný otec, a tak sa Anthony rýchlo dostal k drogám a k sexu. Založil si kapelu so svojim najlepším priateľom Slovakom /to je priezvisko/, ktorý neskôr umrel na predávkovanie drogami. To znamenalo pre Anthonyho veľkú ranu a na užívanie mind altering látok sa začal pozerat z iného uhla a na istý čas prestal s drogami. Vraj... Neskôr s tým opäť začal a teraz je vraj čistý, lebo bol na ceste v Thajsku, kde sa stretol s Dalajlámom. Po pár výmenách gitaristu sa dostávam až k súčasnosti, kedy RHCP vydalo nový album, ktorý som si s očakávaním ničoho na spôsob Blood sugar sex magic, no vyzrelejšie kúpil v neďalekom Taliansku počas letných prázdnin spolu s What hits? a One hot minute. Poviem vám na rovinu. Nebol som bohvieako nadšený, pretože moje srdiečko túžiace po dávke starého dobrého funk rocku narazilo na zjemnelé odvary z predošlých alb. No po čase som si začal zvykať. Možno moje sklamanie bolo spôsobené prílišným očakávaním. A aj tu sa dajú nájsť pravé red hot pesničky, no už v zreteľnej inej forme. Podme po poriadku. Zvláštny booklet s utajenou myšlienkou sálajúci californiskú pohodu pri bazéne so zámernou modrej vody, ktorá tvorí oblohu a červených oblakov v bazéne. Už nestála originalitou a uvoľnenosťou ako predchádzajúce albumy. Začínam si uvedomovať zvláštnu vec, že spoznátkou som chcel napísať chválu spev na moju srdcovú kapietku a zatiaľ tu len kydám. Takže vyvodzujem záver, že to je to, čo ma na RHCP priťahuje. Drogy, egoizmus a zlo miešajúce sa s krásou krehkosťou a s múdrosťou o to je to, čo robí z red hotu chili peppers...

OFFSPRING

Keby mi niekto pred takými štyrmi - piatimi rokmi povedal, že Offspring sa stane lacnou konkurenciou pre Backstreet boys a Boyzone, tak by som ho s prepáčením nakopol do riti (samozrejme ak by nebol o hlavu vyšší a nemal staršieho brata). Vtedy bol Offspring tzv. vychádzajúcou hviezdou (hoci už hrali pekných pár rokov), album Smash sa stal najpredávanejším alternatívnym albumom a isté kvality im pripisovali aj hudobní kritici.

A dnes? Dnes Offspring zaujíma hlavne tú časť populácie, ktorá v sebe objavuje istú potrebu vyburit sa súvisiacu s ich nečakane rýchlym vývinom. A naši seckáči to vedľa veľmi dobre a až príliš ich to baví. Takže stačí natočiť pár chytľavých popěvkov, pridať k tomu akože tvrdé gitary, nasadiť to do každohodinového kolobehu MTV a pop-punk mládež sa nažere. Takto sa vyrábajú pravé hviezdy!

Moje bývalé sympatie k nim som sa snažil obnoviť počas záznamu ich vystúpenia z Woodstocku '99. Len snaha však niekedy nestačí. Zo strany Offspringu to bol voelku vydatený večer a z môjho pohľadu... Nevieam, či to bol zámer zvukára, ktorý im striedavo stišoval a zhlásoval gitary a mikrofony, ale ani tento fakt nemohol zakryť ich chabú live-prezentáciu. A teraz niekoľko „zaujímavostí“: všetky fanynky len tak výskali, keď ich hlavný šoumen večera vyzval k odhodnaniu ich horných zvrstkov ... počas Pretty fly sa na scéne objavil dokonca aj hlavný protagonista klipu (táto pesnička bola „odohratá“ samozrejme s vopred predohratými dievčenskými láskami...) ... a Why don't you get a job len potvrdilo moju teóriu o ich komercionalizácii. Výmena elektrickej gitary za španielku - to mi až príliš pripomenulo našich IMT a Gladiator, ktorí našli svojich pravých fanšikov s vystretou rukou mávajúc pesce. Takže jasným vyvrcholením koncertu boli staré veci, čiže Come out and play, Bad habit a nekonečne falošne odspievaná Self Esteem. Nové piesne ukázali ten pravý smer, ktorým sa kapela uberá a chce uberať a dôrazne tomu napomáhal aj Dexter svojim výrazným zredukovaním používania slovička FUCK v prestávkach. A excelentné kúsky v podaní Jeho páiky a hláv Backstreet boys - to bolo to pravé, ozajstné divadlo a pasťva pre oči väčšiny puberťákov s nevyčibreným vkusom.

Give it to me baby, uh-huh uh-huh ...